

Handläggare
Kicki Elofsson
Telefon:
08-508 12 008Till
Södermalms stadsdelsnämnd
26 september 2019

Tertialrapport Tertial 2 2019 för Södermalms stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Nämnden godkänner förvaltningens förslag till tertialrapport 2 och överlämnar den till kommunstyrelsen och stadens revisorer.
2. Nämnden begär budgetjustering om 2,3 mnkr avseende medel för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.
3. Nämnden begär budgetjustering om 0,2 mnkr avseende medel för arbete med utsatta EU-medborgare i samband med avhysningar.
4. Nämnden begär budgetjustering om 1,5 mnkr avseende klimatinvesteringar.
5. Nämnden anmäler omslutningsförändringar om 6,0 mnkr.
6. Beslutet förklaras omedelbart justerat.

Ann-Christine Jenvén
stadsdelsdirektör

Innehållsförteckning

Sammanfattande analys.....	4
En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	4
En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	5
En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	6
Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål.....	7
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla	7
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort	7
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i	12
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige	18
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	24
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande	33
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt	41
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv	41
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov	43
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet	44
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring	45
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö	48
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden	52
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser	52
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	53
Uppföljning av ekonomi.....	60
Uppföljning av driftbudget	60
Resultatenheter	67
Investeringar	68
Inventarier och maskiner	70
Omslutningsförändringar.....	70

Budgetjusteringar	71
Analys av balansräkning	72
Kvalitetsarbete.....	72
Övrigt.....	74

Bilagor

Bilaga 1: Bilaga 01 Sdn 12 T2 2019

Bilaga 2: Bilaga 02 Uppföljning av trygghetsinvesteringar

Bilaga 3: Bilaga 03 Uppföljning av pågående klimatinvesteringsprojekt

Bilaga 4: Bilaga 04 Ansökan om medel för klimatinvesteringar

Bilaga 5: Bilaga 05 Klimat- och miljöhandlingsplan Södermalms stadsdelsförvaltning 2019

Bilaga 6: Bilaga 06 Rapport T2 verksamhetsuppföljningar FH entreprenad 2019

Bilaga 7: Bilaga 07 Rapport statistiksammanställning mottagning barn och ungdom

Bilaga 8: Bilaga 08 Ekonomisk uppföljning

Bilaga 9: Bilaga 09 Bokslutsbilagor

Sammanfattande analys

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms nås.

Antalet bidragshushåll har ökat något under första delen av år 2019. Antalet bidragshushåll påverkas av ett ökat inflöde av nyanlända personer. Genom förvaltningens integrationsprojekt har nyanlända kvinnor och män fått stöd, rådgivning och samhällsvägledning med fokus på att hitta arbete och bostad. Verksamheten har fortsatt att utveckla former för att nå nyanlända kvinnor genom uppsökande arbete och hembesök i samverkan med civilsamhället, ideell sektor och organisationer.

Feriearbete för sommaren söktes av 1 572 ungdomar och förvaltningen anställde 637 ungdomar.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att genom platssamverkan utveckla Medborgarplatsen och Björns trädgård. Arbetet innebär att tillsammans med polis, lokala näringslivet, fastighetsägare, civilsamhället med flera utveckla trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på och runt Medborgarplatsen. Exempelvis har förvaltningen i samverkan med trafikkontoret under våren arbetat för att utveckla Medborgarplatsens gräsmatta och Kastanjeallén i Björns trädgård. Från och med juli har stadens ordningsvakter börjat arbeta på Medborgarplatsen, Fatbursparken, Johan Helmich Romans park, Drakenbergsparken och Hornstullsstrand med omnejd. Som ett led i arbetet med att öka den upplevda tryggheten och minska brottsligheten i Stockholm pågår ett arbete med en ny stadsövergripande samverkansöverenskommelse med polisen. Förvaltningen har inlett ett arbete tillsammans med lokalpolisen för att stärka det socialpreventiva arbetet med fokus på insatser för att minska narkotikaanvändningen bland ungdomar. Socialtjänst, skola och polis har arbetat fram en struktur för hur operativa samverkansforum ska organiseras. Utöver de nätverk och forum som redan finns idag finns möjlighet att sammankalla ett operativt team.

Fysiskt och digitalt samråd med medborgare och berörda förvaltningar har genomförts kring förslaget till ny parkplan för stadsdelsområdet. Under perioden har ett tjugotal nya solcellsdrivna och självkomprimerande skräpkorgar placerats ut i parkmiljön. En kampanj har genomförts i syfte att minska nedskräpningen av cigarettfimpar i samband med att den nya tobakslagen trätt i kraft. Den större parkinvesteringen i kvarteret Rosendal mindre har påbörjats enligt plan men i samband med markarbeten har arkeologiska fynd påträffats. Under perioden har utgrävningar av arkeologer pågått. Beslut från länsstyrelsen inväntas angående krav på fortsatta utgrävningar. Beroende på de arkeologiska fynden är projektets tidplan påverkad och framskjuten.

Antalet barn 1-5 år inom stadsdelsområdet prognostiseras minska under kommande år och förvaltningen förbereder och genomför nödvändiga åtgärder för att möta denna utveckling. Verksamheterna fortsätter att prioritera utvecklingsarbetet av de pedagogiska miljöerna på förskolorna. Resultatet av utvecklingsarbetet ska leda till att de pedagogiska miljöerna ger barnen större möjligheter att själva kunna göra egna val i förskolan och lita på sin egen förmåga. Utvecklingsarbetet med att ge barnen förutsättningar för att utveckla sin digitala

kompetens fortsätter. Verksamheterna fortsätter att organisera utbildningen och undervisningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans med varandra oberoende av könstillhörighet.

Förvaltningen har utvecklat samverkan mellan skola och socialtjänst med fokus på skolfrånvaro. En arbetsgrupp har tagit fram förslag på åtgärder. Under hösten kommer ett särskilt skolteam med representanter från skola och socialtjänst att startas upp. För att utveckla samverkan kring personer med samsjuklighet har förvaltningen tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar, beroendevård och psykiatri påbörjat ett arbete med gemensamma samverkansöverenskommelser. Förvaltningen utvecklar arbetet med systematisk uppföljning av insatser för personer med missbruks- och beroendeproblematik. Verksamheterna har fortsatt att stärka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta på arbetsmarknaden och underlätta övergången till praktikplats, arbete eller studier. Allt fler personer tar kontakt med Relationsvåldscentrum för innerstaden (RVCI) och efterfrågan på stödinsatser har ökat. Insatser för våldsutövare fortsätter att utvecklas.

Arbetet för en mer personcentrerad äldreomsorg där den äldre har huvudrollen i sitt liv fortsätter. Utgångspunkten är den enskildes behov och önskemål. Genomförandeplanerna är centrala för att säkerställa att den äldre får den hjälp och det stöd som beviljats. Den äldre involveras både i planeringen och i genomförandet av den beviljade insatsen. Verksamheten fortsätter att arbeta målmedvetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser för ett friskare och bättre åldrande. Prioriterade områden för verksamheten är äldre med psykisk ohälsa, måltiderna och måltidsupplevelsen.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms nås.

Verksamheterna tillämpar stadsdelsnämndens resepolicy. Förvaltningens läge med god tillgång till kollektivtrafik bidrar till att medarbetare reser miljövänligt.

Parklekarna och den öppna förskolan har utökat öppettiderna. Parklekarnas dagkollon har utökats till fler parklekar och fler lovveckor på året. Öppna förskolan fortsätter utvecklingsarbetet av sin pedagogiska verksamhet och har erbjudit fler kulturupplevelser än tidigare. Parklekarna och förskolorna fortsätter med att genomföra fysiska aktiviteter för att öka barnens välbefinnande och hälsa.

Fritidsgårdarna har fortsatt arbetet för att få en jämnare könsfördelning och för att locka fler flickor till verksamheterna. Förvaltningens fritidslots har fortsatt arbeta uppsökande och relationsskapande på genomgångsboendet Vintertullen i nära samarbete med integrationsprojektet. Förvaltningen har infört regelbunden studiehjälp inom fritidsgårdarnas verksamhet i samverkan med civilsamhället. Fritidsverksamheterna har arbetat med att motivera ungdomar till fysiska aktiviteter. I samverkan med föreningslivet har aktiviteter erbjudits, bland annat basket, dodge ball, skidåkning och dans.

Förskolorna genomför som planerat åtgärder enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola nivå 2. Matavfallsinsamling har under året införts på Katarinagårdens-, Hornskrokens- och Sjöstadsgårdens vård och omsorgsboende samt Björns

trädgårds- och Skånegläntans parklek. Arbetet fortsätter under året med att få fler verksamheter inom förvaltningen att börja matavfallsortera. Förvaltningen arbetar med att få ner energiförbrukningen i parklekarnas lokaler genom att installera luftvärmepumpar som huvudsaklig värmekälla.

Under perioden har planering för erhållna klimatinvesteringar, som bland annat innefattar restaurering av en del av stadsdelsområdets befintliga perennplanteringar med nya växtbäddar med biokol, pågått. Åtgärden kommer att bidra till att minska koldioxidhalten i atmosfären samt bidra till att öka den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet parker.

En upphandling för bortforslande, destruktion och återvinning av övergivna och olovligt förtöjda båtar vid Årsta holmar har genomförts.

Förvaltningen planerar för en hållbarhetsdag riktad till förvaltningens verksamhet kommer att genomföras under hösten.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga två mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms nås.

Verksamheten ryms inom tilldelad budget. Insatser ges i rätt tid och mängd och avtal följs upp systematiskt. Verksamheterna kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet.

Förvaltningen har påbörjat ett arbete med syfte att tydligare identifiera, styra och leda projekt i innovation och digitalisering. I arbetet ingår att utbilda projektledare och att förvaltningsledningen följer upp större projekt. I flera verksamheter har användandet av digitala verktyg för att förenkla och effektivisera arbetssätt påbörjats och implementerats. Medarbetarna uppmuntras till att vara aktiva och innovativa för att utveckla verksamheten.

Förvaltningen har under en tid haft stort fokus på en hälsofrämjande arbetsmiljö och trygga anställningar. Detta samt ett intensifierat rehabiliteringsarbete har gett resultat. Personalomsättningen har minskat och sjukfrånvaron i juli 2019 är 7,1 procent vilket är den lägsta nivån sedan mars 2014 och även målet för 2019.

Verksamheternas systematiska arbetsmiljöarbete inkluderar även aktiva åtgärder mot diskriminering. Alla verksamheter arbetar aktivt med resultatet från medarbetarenkäten och stort fokus ligger på bemötande och respekt för allas lika värde.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms nås. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att sju av åtta KF-indikatorer prognostiseras att nås och en nås delvis och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms nås.

Antalet bidragshushåll har ökat något under första delen av år 2019. Den preliminära siffran för juli månad är 456 hushåll med ekonomiskt bistånd. Antalet bidragshushåll påverkas av ett ökat inflöde av nyanlända personer. Ökningen beror också på att personer som fått uppehållstillstånd enligt gymnasielagen blivit fler.

För arbetssökande biståndstagare är möjligheten att arbetsträna en väg ut i egen försörjning. Förvaltningen har fortsatt arbetet med att öka jämställdheten genom att öka möjligheterna för kvinnor att kunna arbetsträna och öka möjligheterna att ge fler kvinnor Stockholmsjobb.

Feriearbete för sommaren söktes av 1 572 ungdomar och förvaltningen anställde 637 ungdomar. De flesta ungdomarna arbetade inom äldreomsorgen och förskolan. Ungdomarna arbetade även med underhåll av parkbänkar, målning av staket och oljning av bryggor inom Servicegruppen. De arbetade också inom Söderandan med brottsförebyggande arbete i Gamla stan genom att informera om fickstölder.

Även i år genomförde sommarjobbade ungdomar en tillgänglighetsinventering av ett antal av förvaltningens verksamhetslokaler och platser. Ungdomar med funktionsnedsättningar deltog i arbetet. Ungdomarna arbetade med att identifiera och kvantifiera lätt avhjälpta fysiska hinder som verksamheterna själva kan åtgärda samt med att granska olika delar av lokalen/platsen som entré, toalett och nödutgångar. Under perioden inventerades totalt 43 lokaler. Resultatet av inventeringen har återkopplats till respektive verksamhet. En rapport kommer att sammanställas och biläggas verksamhetsberättelsen.

Förvaltningen ser över möjligheten att kunna erbjuda ungdomar feriearbete under höst- och jullovet.

Ett gott exempel för att nå målet är förvaltningens projekt för förebyggande

integrationsarbete. Genom projektet får nyanlända kvinnor och män stöd, rådgivning och samhällsvägledning med fokus att bli mer självständiga i det svenska samhället på lika villkor som övriga boende i stadsdelsområdet. I samverkan med Jobbtorg City har en rutin tagits fram för matchning till jobb för nyanlända utifrån erfarenhet, språkkunskaper och anpassade anställningar. Det nya arbetssättet har lett till att 18 personer under perioden januari till juli har fått anställning.

Verksamheten har genom medel från Länsstyrelsen kunnat vidareutveckla arbetet med bostadsfrågan tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Skarpnäck och Skärholmen. Genom den nya insatsen "Förstärkt bostadsvägledning för nyanlända" erbjuds kommunanvisade nyanlända stöd i att söka bostad genom gruppinformationsträffar och individuella samtal. 26 hushåll har till och med juli hittat annan bostad och flyttat ut från genomgångsboendena Vintertullen och Tanto efter kontakt med bostadsvägledningen.

En datasal har inrättats där nyanlända har möjlighet att använda datorer och lära sig att söka bostad med stöd av en bostadskoordinator och en bo-lots. Det har medfört att fler kunnat få hjälp samtidigt samt ökat deras möjligheter att själv söka boende. I datorerna har förvaltningen testat en översättningstjänst för att göra det möjligt för de nyanlända att söka boende självständigt. Den del av tjänsten som är mest användbar är blanketter om exempelvis ekonomiskt bistånd och förmån från Försäkringskassan som är översatta till bland annat arabiska, engelska och franska. Fler kan självständigt fylla i sina ansökningsblanketter och det frigörs tid för medarbetarna till annat stödarbete.

Verksamheten har fortsatt utveckla former för att nå nyanlända kvinnor genom uppsökande arbete och hembesök i samverkan med civilsamhället, ideell sektor och organisationer. Kvinnorna får bland annat stöd och svar på juridiska frågor, kontakt med värdfamiljer, läxhjälp samt att hitta och delta i fritidsaktiviteter. Förvaltningen har även anställt två stadsdelsmammor. Stadsdelsmammornas uppgift är att nå kvinnor som har svårt att komma ut i samhället med målet att motivera dem att söka stöd för att hitta arbete eller studier, men även i kontakten med stadsdelsförvaltningen och andra myndigheter. Stadsdelsmammorna är flexibla och kan besöka kvinnorna i hemmet och även följa med dem på olika ärenden exempelvis till möte med socialsekreterare och till banken.

Samtliga nyanlända kvinnor och män har fått erbjudande om samhällsvägledningen på Vintertullen respektive Tanto inom en månad från det att förvaltningen fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet. Detta sker både genom brev och muntlig information.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	0,5 %			0,5 %	0,6 %	0,6 %	2,8 %	Tertial 2 2019
   Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	0,56 %	0,69 %	0,43 %	0,55 %	0,5 %	0,5 %	1,6 %	Tertial 2 2019
Analys								
Antalet bidragshushåll har ökat något under första delen av år 2019. Den preliminära siffran för juli månad är 456 hushåll med ekonomiskt bistånd. Antalet bidragshushåll påverkas av ett ökat inflöde av nyanlända personer. Ökningen beror också								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
på att personer som fått uppehållstillstånd enligt gymnasielagen uppgår till 36 personer juli 2019.								
  Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	0,33 %	0,39 %	0,27 %	0,34 %	0,4 %	0,4 %	1,1 %	Tertial 2 2019
  Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	28 st	20 st	8 st	46 st	45 st	45 st	1 050 st	Tertial 2 2019
Analys Fem av personerna (en kvinna och fyra män) som fick Stockholmsjobb har gått till annan försörjning.								
  Antal tillhandahållna platser för feriejobb	637			1 232	650	680 st	9 000 st	Tertial 2 2019
Analys Resterande medel kommer att användas resterande delar av året.								
  Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	24			55	45	45 st	1 050 st	Tertial 2 2019
  Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	201			226	201	210	Tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
Analys Med anledning av att Bergsunds vård- och omsorgsboende gick över i enskild regi har antalet praktikplatser minskat med tjugo.								
  Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	637 st	321 st	316 st	1 016 st	680	680 st	9 000 st	Tertial 2 2019
Analys Feriejobb för sommaren söktes av totalt 1572 ungdomar.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla arbetet med samhällsvägledning för nyanlända, med särskilt fokus på att ge kunskaper om bostadssituationen.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna stärka samverkan kring personer med olika funktionsnedsättningar och förbättra målgruppens möjligheter att komma in på arbetsmarknaden.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.1.1. Vuxna försörjer sig själva

● Uppfylls helt

Beskrivning

Kvinnor och män som inte har tillräckliga inkomster får stöd att ta tillvara sina resurser med målet att bli självförsörjande. Insatserna är individuellt utformade utifrån en helhetssyn. Kvinnor och män som söker ekonomiskt bistånd på grund av socialmedicinska skäl eller som saknar sjukpenning får rätt insats för att uppnå egen försörjning. Arbete med kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden prioriteras. Förvaltningen erbjuder ungdomar feriejobb som ett första steg in på arbetsmarknaden. Arbets sökande biståndstagare ges möjlighet att arbetsträna som en väg ut i egen försörjning. Förvaltningen arbetar för att öka jämställdheten genom att öka möjligheterna för kvinnor att arbetsträna. Förvaltningen samverkar med Jobbtorg för att förbättra möjligheterna för personer utanför arbetsmarknaden att nå egen försörjning. Förvaltningen utvecklar digitala arbetssätt för att öka servicen till personer som söker ekonomiskt bistånd.

Familjer som söker ekonomiskt bistånd får rätt insats för att uppnå egen försörjning. Barns behov beaktas särskilt när vuxna söker ekonomiskt bistånd och barnrättsperspektivet tillvaratas i ärenden som rör barn i familjer med osäkra boendeförhållanden. Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden erbjuds särskilt stöd i bostadssökande av en så kallad boendelots för att hitta bättre boendelösningar.

Förväntat resultat

- Fler kvinnor och män försörjer sig själva.
- Andel barn som lever i familjer med ekonomiskt bistånd minskar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel män och kvinnor i arbetsträning som blir självförsörjande	30 %	65 %	35 %	28 %	26 %	26 %		Tertial 2 2019
Analys								
Under perioden har 66 personer varit i arbetsträning. Tjugo av dessa, sju kvinnor och tretton män, kom vidare till egen försörjning. Förvaltningen fortsätter arbetet med att öka andelen kvinnor som arbetstränar och därefter blir självförsörjande.								

Nämndmål:

1.1.2. Nyanlända etablerar sig på arbetsmarknad, bostadsmarknad och i samhällslivet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Inom förvaltningens projekt för förebyggande integrationsarbete erbjuds nyanlända samhällsvägledning under etableringstiden med fokus på att hitta arbete och bostad. Verksamhetens stadsdelsmammor bedriver uppsökande arbete bland kvinnor med hemmavarande barn som är föräldralediga och/eller arbetslösa. Målet är att motivera kvinnorna att söka stöd för att hitta arbete eller studier. Förvaltningen samverkar med Goda grannar som ger rådgivning och samhällsinformation till nyanlända. Goda grannar har ett brett nätverk av representanter från civilsamhället. Förvaltningen vidareutvecklar mottagandet och arbetssätten kring kvotflyktingar där många har behov av ett omfattande stöd. Förvaltningen anordnar i samarbete med näringslivet rekryteringsträffar för att fler nyanlända ska få arbete.

Förväntat resultat

- Nyanlända försörjer sig själva efter etableringstiden.
- Nyanlända har trygga boendeförhållanden.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn prognostiseras att nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nyanlända kvinnor och män som får erbjudande om samhällsvägledning inom en månad från det att stadsdelsförvaltningen har fått underlag över inflyttade till stadsdelsområdet	100 %	64 %	36 %		100 %	100 %		Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla arbetssätt och aktivt vägleda de nyanlända i bostadsfrågor.	2019-01-01	2019-12-31	
 Inom ramen för samhällsvägledning för nyanlända, utveckla samarbete med representanter för civilsamhället och/eller andra aktörer avseende etableringsfrämjande aktiviteter för nyanlända kvinnor, män, flickor och pojkar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckla arbetssätt för att nå nyanlända kvinnor och män (egenbosatta, anhöriga och kommunanvisade) med erbjudande om samhällsvägledning.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

● Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms nås.

Förvaltningen har fortsatt arbetet med att genom platsamverkan utveckla Medborgarplatsen och Björns trädgård. Arbetet innebär att tillsammans med polis, lokala näringslivet, fastighetsägare, civilsamhället med flera utveckla trygghetsskapande, brottsförebyggande och trivselskapande åtgärder på och runt Medborgarplatsen. Arbetet med att locka fler besökare under stora delar av dygnet har inletts. Genom ökad närvaro förväntas tryggheten öka och brottsligheten minska.

Förvaltningen har under våren i samverkan med trafikkontoret arbetat för att utveckla Medborgarplatsens gräsmatta och Kastanjeallén i Björns trädgård. Arbetet har främst utgått från ett situationellt brottsförebyggande arbete. Visst ekonomiskt stöd har erhållits från fastighetsägare i området. Gräsmattan har möblerats med olika funktioner för att attrahera olika målgrupper både dag- och kvällstid. Kastanjeallén har fått nya sittplatser. Underhållning på den byggda scenen på Medborgarplatsen är inplanerad under augusti månad. Förvaltningen bedömer att åtgärderna hittills har visat goda resultat och båda platserna används av en bred målgrupp för olika aktiviteter. Under augusti kommer även ny belysning i allén och på gräsmattan att installeras för att ytterligare öka trivseln och ha en trygghetsskapande effekt. Trafikkontoret genomför vistelseobservationer under juli och augusti på tre sommartorg, varav Medborgarplatsen är ett. Förvaltningen får därefter återkoppling på vilken effekt satsningen har och får ett underlag för det fortsatta arbetet.

Därutöver har Söderandan, det lokala brottsförebyggande rådet, tillsammans med lokalpolisen tagit fram underlag utifrån aktuell lägesbild för att motivera behovet av ordningsvakter på särskilda platser på Södermalm. Från och med juli har stadens ordningsvakter börjat arbeta på Medborgarplatsen, Fatbursparken, Johan Helmich Romans park, Drakenbergsparken och Hornstullsstrand med omnejd.

Söderandans arbete med översyn av platser på Södermalm som förra året upplevdes som otrygga av medborgarna fortsätter. För att öka den upplevda tryggheten för medborgarna har förvaltningen i samverkan med lokalpolisen utarbetat en kommunikationsplan om det gemensamma trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet för år 2019.

Som ett led i arbetet med att öka den upplevda tryggheten och minska brottsligheten i Stockholm pågår ett arbete med en ny stadsövergripande samverkansöverenskommelse med polisen. Nuvarande samverkansöverenskommelse har förtydligats och utökats genom att exempelvis specificera ett antal områden som parterna förbinder sig att samverka inom och tydliggöra strukturen för samverkan. Inom förvaltningen pågår ett arbete med att ta fram en lokal lägesbild och utifrån den lägga fram förslag på prioriterade samverkansområden. Preliminärt kommer dessa områden inom Södermalms stadsdelsområde och lokalpolisområde

Södermalm att vara; Unga i risk för kriminalitet, arbetet mot våldsbejakande extremism och riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta områden. Den övergripande överenskommelsen kommer att vara klar i september och därefter kan förvaltningens överenskommelse med lokalpolisområde Södermalm slutligt revideras.

Förvaltningen har inlett ett arbete tillsammans med lokalpolisen för att stärka det socialpreventiva arbetet med fokus på insatser för att minska narkotikaanvändningen bland ungdomar. Hittills har ett gemensamt förslag på en plan innehållande mål och aktiviteter på kort och lång sikt arbetats fram.

Socialtjänst, skola och polis har arbetat fram en struktur för hur operativa samverkansforum ska organiseras. Utöver de nätverk och forum som redan finns idag finns möjlighet att sammankalla ett operativt team. Det operativa teamet utgörs av ett antal roller och funktioner som likt ett kristeam kan sammankallas. Nyckelfunktioner inom respektive organisation har en roll i det operativa teamet. Det operativa teamet är ingen funktion som löper på utan ett team som kan aktiveras vid behov. Under våren uppstod behov av att aktivera teamet i samband med händelser kring en negativ utagerande grupp ungdomar i en av fritidsverksamheterna. Där fanns problem med negativa attityder, bruk av cannabis och kriminalitet kopplat till detta. Representanter från polis, socialtjänst och förvaltningens trygghets- och säkerhetssamordnare har träffats vid två tillfällen och utifrån dessa möten planerat och genomfört åtgärder. Teamets arbetssätt följs upp, utvärderas och justeras vid behov under hösten.

Under våren färdigställdes revideringen av förvaltningens handlingsplan mot våldsbejakande extremism. Tydliga mål i handlingsplanen är kunskapshöjning och samverkan. Förvaltningen fortsätter samverkan med utbildningsförvaltningen i det förebyggande arbetet mot våldsbejakande extremism. Ett arbete med att ta fram lokala rutiner för hur medarbetare ska agera vid oro för radikaliserings eller våldsbejakande extremism pågår. Förvaltningen har i samverkan med socialförvaltningen deltagit i arbetet med att ta fram underlag till det stadsövergripande stödmaterialet i arbetet mot våldsbejakande extremism.

Under perioden har arbetet med att ta fram ett förslag till ny parkplan för Södermalms stadsdelsområde fortsatt. Parkplanen beskriver hur stadsdelsområdets parker kan utvecklas så att de blir attraktiva och trygga för alla att använda samt hur parkernas ekologiska värden kan stärkas. Under försommaren har ett samråd med medborgare hållits, både i form av utställning och digitalt på stadens webbplats. Förslaget har även skickats ut på remiss till berörda förvaltningar. En del av de synpunkter som kommit in har arbetats in i planen.

Från och med maj 2019 har utökade städinsatser för sommarperioden i stadsdelsområdets parker, populära strandpromenader och badplatser pågått. De utökade städinsatserna omfattar även kvällar och helger. Städinsatserna har fokuserat på målsättningen att parkerna ska upplevas välskötta och trygga för boende och besökare.

Genomförande av nya parkytor i kvarteret Rosendal mindre och på sydöstra Reimersholme, utifrån erhållna parkinvesteringsmedel, har påbörjats. Beträffande den större parkinvesteringen i kvarteret Rosendal mindre har arbetet påbörjats enligt plan men i samband med markarbeten har omfattande arkeologiska fynd påträffats. Under perioden har utgrävningar av arkeologer pågått. Beslut från länsstyrelsen inväntas angående krav på fortsatta utgrävningar. Beroende på de arkeologiska fynden är projektets tidplan kraftigt påverkad och framskjuten. Under hösten kommer visningar för allmänheten att genomföras av

de arkeologiska fynden.

På sydöstra Reimersholme har ytterligare markprovtagningar beställts på begäran av miljöförvaltningen efter att markföroreningar påträffats. Resultatet från provtagningarna kommer att påverka projektets fortsatta genomförande och tidplan.

Under perioden har en planering för genomförande av naturvårds- och trygghetsinsatser på Årsta holmar pågått. För att behålla parkerna välskötta har slyröjningsinsatser utförts i exempelvis Skinnarviksparken och en omfattande föryngringsbeskränning av prydnadsbuskage i Anna Lindhs park genomförts. För att ytterligare bidra till välvårdade och trygga parker har nya självkomprimerande skräpkorgar med solcellsdrift placerats ut i ett flertal parker. Under perioden har även en större insats av renovering och målning av parkbänkar genomförts runt om i hela stadsdelsområdet. Renoveringen av parkbänkarna har utförts av feriearbetande ungdomar under handledning av servicegruppen.

Förvaltningen har under perioden arbetat fram underlag för den kommande parkdriftsupphandlingen. En viktig del i det arbetet är att inventera all parkmark inom hela stadsdelsområdet och därefter uppdatera stadens digitala parkkarta. Detta arbete har blivit klart under perioden.

Ett gott exempel för att nå målet är att förvaltningen utvecklat rutinerna och ökat frekvensen gällande avtalsuppföljningen med parkdriftsentreprenören. Där resultatet inte uppnått ställda krav har bristerna dokumenterats och entreprenören uppmärksammats på detta för omedelbar åtgärd. Förvaltningen har ställt viteskrav på entreprenören för brister som iakttagits vid renhållningsinsatser samt parkskötsel där åtgärd uteblivit trots påtalad avvikelse och begäran om rättelse. För att säkerställa en god renhållningsstandard av parkerna har förvaltningen tillsammans med entreprenören genomfört en gemensam syn av utförd vårstädning. Inför sommarens gräsklippning, ogräsrensning, bevattning och skötsel av perennplanteringar har förvaltningen begärt in planering och tidplan från parkdriftsentreprenören.

Stickprovskontroller av entreprenörens insatser har löpande genomförts under sommaren av förvaltningen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel genomförda åtgärder inom ramen för risk- och sårbarhetsanalys (RSA)						100 %	100 %	2019
   Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor				84 %		80 %	77 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning				57 %		69 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden				58 %		69 %	71 %	2019
   Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön						90 %	88 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med bostadsbolagen och stadsdelsnämnderna utveckla samverkan mot våldbejakande extremism.	2019-01-01	2019-08-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna inventera behovet och lämplig geografisk placering av nya parklekar.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna och de ekonomiska konsekvenserna för fler parklekar med djur i staden.	2019-01-01	2019-12-31	
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna verka för att utreda vilka områden som kan läggas till - och utöka redan godkända områden – som platser där stadens ordningsvakter verkar för att skapa trygghet för medborgarna.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden och i samverkan med polis och fritidsverksamhet inrätta och bidra till lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Trafiknämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheterna till utveckling av Stockholms stadsmiljöer genom exempelvis brukaravtal för skötsel av parklekar eller stadsodling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.1. Invånare är trygga och säkra i sitt stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Trygghets- och säkerhetsarbetet sker med utgångspunkt i förvaltningens samverkansöverenskommelse med lokalpolisområde Södermalm. Förvaltningen stärker tillsammans med lokalpolisen det socialpreventiva arbetet genom ett särskilt fokus på insatser för att minska narkotikaanvändningen bland ungdomar på Södermalm. Trygghetsinventeringar genomförs för att identifiera brottsutsatta och otrygga platser samt behov av säkerhetshöjande och trygghetsstärkande åtgärder. Förvaltningens trygghets- och säkerhetssamordnare har en nära dialog med verksamheterna i syfte att skapa ett tryggt, säkert och välskött stadsdelsområde. Förvaltningen utvecklar kommunikationen externt kring det trygghets- och säkerhetsarbete som genomförs inom stadsdelsområdet. Verksamheterna fortsätter arbetet mot våldsbejakande extremism utifrån lokala lägesbilder och aktiviteter i handlingsplanen.

Förväntat resultat

- Den upplevda tryggheten ökar.
- Brottsligheten inom stadsdelsområdet minskar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Söderandan erbjuder sommararbetande ungdomar arbete för att öka tryggheten i utvalda områden i stadsdelsområdet (Medborgarplatsen, Fatbursparken, Björns trädgård och Gamla stan).	2019-01-01	2019-12-31	
 Söderandan genomför en trygghetsinventering med ungdomsperspektiv i samarbete med ungdomsrådet.	2018-01-01	2019-12-31	
 Söderandan utför minst tre trygghetsinventeringar. Dessa görs på platser som väljs utifrån aktuell brottsstatistik, polisens underrättelser och/eller framförda synpunkter från medborgare.	2017-01-01	2019-12-31	
 Utarbeta en kommunikationsplan i samarbete med polisen om det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.2.2. Södermalms parker vårdas, bevaras och utvecklas

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsområdets parker och grönområden vårdas, bevaras och utvecklas på ett hållbart sätt och med hänsyn till de kulturhistoriska värdena. Parkerna hålls rena, välskötta och skall upplevas trygga samt tillgodose olika behov och önskemål hos invånarna. Vid drift, underhåll och utveckling av stadsdelsområdets parker tas särskilt hänsyn till behoven hos barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

Olika målgruppers synpunkter och idéer fångas upp i dialog med invånarna. Vid utveckling och upprustning av parkerna inhämtas synpunkter vid samråd. Dialogen med medborgarna förs på olika sätt. Bland annat utvecklas digitala verktyg för detta. Verksamheten möter invånarna vid parkvandringar, brukarmedverkan, stadsodlingar och koloniträdgårdsverksamhet. Verksamheten har en daglig kontakt med invånarna i park- och stadsmiljöfrågor via telefon, e-post och stadens synpunktsportal.

Förväntat resultat

- Parkerna bevaras utifrån sina specifika parkvärden innefattande sociala, kulturella och biologiska värden.
- Medborgarna erhåller attraktiva, välskötta och trygga parker som tillgodoser en mångfald av behov.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås samt att nio av elva aktiviteter kommer att genomföras. De aktiviteter som har avvikelser beror främst på oförutsägbara händelser på grund av markföroreningar och arkeologiska fynd, med tillhörande myndighetskrav på särskilda insatser.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Bevaka att rådet för funktionshinderfrågor får tillgång till planremisser och andra remisser som rör den fysiska miljön, i samband med att remisserna kommer in till förvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	
 Fortsatt kontrastmarkering av trappor där behov finns.	2019-01-01	2019-12-31	
 Genomföra städinsatser utöver avtalen i de mest utsatta parkerna under sommarperioden.	2019-04-15	2019-09-30	
 Inrätta en eller fler solbryggor.	2019-01-01	2019-12-31	
 Nyanläggning av parkyta i kvarteret Rosendal mindre, med god tillgänglighet i fokus. Bland annat tillskapas en större vattenlek som är tillgänglig för alla.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Platsen ligger inom särskilt fornminnesområde. Arkeologiska fynd har påträffats i samband med det inledande markarbetet. Länsstyrelsen har därför beslutat om krav på arkeologisk utgrävning. Projektets tidplan är därför förskjuten.			
 Nyanläggning av parkyta på sydöstra Reimersholme.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Efter att markföroreningar påträffats på platsen har miljöförvaltningen ställt krav på att ytterligare provtagningar ska genomföras vilket förskjuter projektets tidplan.			
 Stadsdelsförvaltningen ska arbeta med att skapa goda möjligheter för nya stadsodlingsplatser för medborgarna på Södermalm.	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram ett program för en större upprustning av lekplatsen i Sickla park.	2019-01-01	2019-12-31	
 Upprustning av parkstråket mellan Maria Prästgårdsgata och Rosenlundsgatan samt parkytan vid kvarteret Skjutsgossen.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Eftersom nämndens begäran om budgetjustering om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder, som beslutades i samband med verksamhetsplan för 2019, inte erhållits kan aktiviteten inte genomföras. I samband med tertialrapport 1 begärde nämnden budgetjustering om investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder som innefattar projektering av ovan nämnda åtgärd samt att anlägga en hundrastgård i kvarteret Skjutsgossen. Nämnden har nu tilldelats medel för att anlägga hundrastgården. Övriga sökta åtgärder har inte tilldelats medel och kan därför inte genomföras under året.			
 Upprustning och utveckling av vattenleken i Rosenlundsparken.	2019-01-01	2019-12-31	Avvikelse
Analys Upprustning och utveckling av vattenleken skjuts upp. Medlen var planerade att istället användas till anläggandet av den nya parkytan i kvarteret Rosendal mindre. På grund av projektets framskjutna tidplan, efter att arkeologiska fynd hittats, kommer en omprioritering av dessa medel att göras till andra projekt.			
 Upprätthålla och tydliggöra information om stadens städgaranti.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att fyra av fem KF-indikatorer prognostiseras att nås och en nås delvis och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms nås.

Barn har rätt till en förskola av hög kvalitet och de barn som tillfälligt eller varaktigt behöver mer stöd ska få det i verksamheten. Det pågår ett utvecklingsarbete för att säkra att rätt stöd sätts in för barn i behov av särskilt stöd. En del av detta utvecklingsarbete är att det i ett tidigt stadium sätts in handledning av stödenhetens psykolog eller specialpedagoger innan ett arbetslag ansöker om ett individuellt verksamhetsstöd för barnet.

De två kommunövergripande specialförskolorna på Södermalm, Bamse förskola för barn med språkstörning och Reimers specialförskola för barn med funktionsnedsättning, tar emot barn från hela staden. För att kunna söka plats på dessa förskolor krävs en remiss från Region Stockholm. Det är stor efterfrågan till dessa förskolor med fler sökanden än platser. Förvaltningen har en överenskommelse med Region Stockholm där krav ställs för högst antal inskrivna barn vilket innebär att antalet platser är konstant och inte kan anpassas utifrån efterfrågan.

Föräldrautbildningen ABC fortsätter att erbjudas till föräldrar med barn i åldrarna 3-12 år. Förvaltningen fortsätter att utbilda ABC-ledare för att kunna erbjuda fler tillfällen för föräldrautbildningen än tidigare år. Alla förskoleområden planerar för att ha två utbildade ABC-ledare när utbildningsatsningen är klar.

Den 1 juli 2019 trädde den nya läroplanen för förskolan i kraft. De övergripande förändringarna innebär bland annat förtydligande och kompletteringar för målen när det gäller barns språkliga och kommunikativa utveckling, barns matematiska utveckling samt naturvetenskap och teknik. I läroplanen förtydligas även rektors ansvar samt vad förskolläraren respektive arbetslaget ansvarar för. Verksamheterna har under våren börjat införa förändringarna som till exempel förskollärarnas särskilda ansvar att leda undervisningen. Det är förskollärarna som har ansvaret för det pedagogiska innehållet i undervisningen och att leda undervisningen så att målen och intentionerna i läroplanen uppfylls.

Södermalms pedagogiska ställningstaganden ligger tillsammans med den nya läroplanen som grund för hur de pedagogiska miljöerna ska utvecklas. Detta utvecklingsarbete är prioriterat för verksamheterna. Miljöerna ska utformas så att de blir mer tillgängliga och ger utrymme för lärande där alla kan samspela. En viktig del i arbetet med miljöerna är barnens delaktighet. Barnen involveras i utformningen av miljöerna och i planering av utbildningen genom att pedagogerna observerar och dokumenterar vad barnen gör. Denna observation ligger sedan till grund för hur verksamheten planeras och utvecklas. Resultatet av utvecklingsarbetet ska leda till att de pedagogiska miljöerna ger barnen större möjligheter att själva kunna göra egna

val i förskolan och lita på sin egen förmåga. Ett gott exempel som kommit fram ur detta utvecklingsarbete är rummen som inretts med tydligt avgränsade hörnor för kreativa aktiviteter så som lera, målning, bygg och konstruktion samt digitala hörnor. Verksamheten beskriver att denna utveckling av miljöerna har en positiv påverkan för barnen och det märks extra tydligt på barn som har svårt att fokusera. Miljöerna inomhus är lättare att råda över i utformningen än miljöerna utomhus som i många fall delas med andra som exempelvis boende.

Utvecklingsarbetet med att ge barnen förutsättningar till att utveckla sin digitala kompetens fortsätter. Till största delen används digitaliseringens möjligheter i gruppaktiviteter där barnen utforskar tillsammans. Verksamheterna kombinerar den digitala tekniken med annat material för att skapa kreativa miljöer. Det sker exempelvis i utformningen av mötesplatser i de pedagogiska miljöerna där projektorer placeras tillsammans med bygg och konstruktionsmaterial för att använda bilder som ett ytterligare perspektiv i skapandet. Ett annat exempel är applikationen green screen som lagts till på förskolorna lärplattor. Green screen används för att göra bilder och filmer tillsammans med barnen där motiv som exempelvis byggnader och miljöer klipps in i bakgrunden. Blue-bot är också ett material som används för att bland annat öva programmering. Användandet av datorer, lärplattor och smarta telefoner i undervisningen antas öka då det nu finns en högre medvetenhet om hur digitala verktyg kan användas som ett verktyg i barns lärande och för att kvalitetssäkra det pedagogiska arbetet.

Verksamheterna har tagit del av Kulturrådets erbjudande att genom statliga medel köpa in böcker till förskolan. Satsningen är en del av att stärka de läsfrämjande insatserna i förskolan och skapa intresse för läsning hos barn och föräldrar. Förvaltningen har haft ett samarbete med biblioteken som tagit fram en kvalitetsgranskad boklista som förskolorna använde vid inköpet.

Den pedagogiska dokumentationen fortsätter att utvecklas för att på ett bättre sätt samla barnens lärande och frågor. Pedagogerna använder dokumentationen för att reflektera och planera undervisningen i förskolan. Dokumentationen används även i mötet med vårdnadshavarna vid till exempelvis föräldramöte och utvecklingssamtal. Den pedagogiska dokumentationen har utvecklats till att genomföras i en digital anteckningsbok, OneNote. Den digitala anteckningsboken ger rektorerna möjlighet att på ett mer lättillgängligt sätt läsa dokumentationerna som genomförs i förskolorna, följa barngruppens lärande och följa upp de nationella målen. Det pågår ett arbete för att utveckla arbetssättet där rektor ger alla arbetslag feedback på deras dokumentationer i syfte att stödja genomförandet av undervisningen.

Verksamheterna fortsätter att organisera utbildningen och undervisningen så att barnen möts, leker och lär tillsammans med varandra oberoende av könstillhörighet.

Antal barn 1-5 år inom stadsdelsområdet prognostiseras att minska under kommande år och det gäller framförallt åldersgruppen 1-3 år. Förvaltningen förbereder och genomför nödvändiga åtgärder för att möta denna utveckling. Platsgarantin har uppfyllts för perioden.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	39,2 %	2 %	37 %	41,8 %	41 %	41 %	41 %	Tertial 2 2019
  Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	87 %	86 %	88 %	86 %		90 %	90 %	2019
Analys								
Andelen nöjda föräldrar har ökat något. Föräldrasamverkan är ett område som behöver fortsätta att utvecklas.								
  Antal barn per grupp	12,7 barn/avd.			12,3 barn/avd.	15 st	16	16	Tertial 2 2019
  Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,8 st			4,9 st	4,9 st	4,9	4,9	Tertial 2 2019
  Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget				3,6		3,8	3,8	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda sommarkolloverksamhetens avgiftsmodell, både gällande dygnsavgiften per barn och de inkomstspann som ligger till grund för de olika avgiftsnivåerna	2019-01-01	2019-12-31	
  Utbildningsnämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna utveckla arbetssätt och rutiner för att säkerställa att utbildningsnämndens samordningsansvar för elever med upprepade och längre frånvaro är väl fungerande oavsett huvudman	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.1 Barnen har jämlika villkor i förskolan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheterna värnar om flickors och pojkars rättigheter och bidrar till att alla barn har lika möjligheter att lyckas i förskolan oavsett bakgrund. Varje förskoleenhet har ett barnombud som samarbetar med Ersta Vändpunkt när vårdnadshavare har missbruksproblematik. Förskolorna har rutiner för orosanmälan till socialtjänsten i enlighet med socialtjänstlagen och deltar även i socialtjänstens tidiga förebyggande arbete. Föräldrar till barn i åldrarna 3–12 år erbjuds ABC-föräldrastöd.

Förväntat resultat

- Alla barn lyckas i sin utbildning oavsett bakgrund.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen

grundas på att förväntat resultat och indikatorn prognostiseras att nås samt att aktiviteten kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel enheter inom förskolan som har barnombud				100 %		100 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskollärare utbildas till ABC-ledare.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.2. Barnen leker, lär och utvecklas i förskolan

 Uppfylles helt

Beskrivning

Verksamheten ger barnen förutsättningar att utvecklas i trygga och goda lek- och lärmiljöer. Barnens utveckling och lärande sker i samspel med omgivningen. Barngruppens storlek och sammansättning varierar under dagen beroende av verksamhetens innehåll och aktivitet. Verksamheten prioriterar arbetet med att ge barnen möjlighet att utveckla sitt språk och sin förståelse för matematik och naturvetenskap.

Den pedagogiska dokumentationen synliggör barnens frågor och lärande och är en del av det systematiska kvalitetsarbetet. Det systematiska kvalitetsarbetet innehåller uppföljning, utvärdering, analys och utveckling av verksamheten.

Förväntat resultat

- Verksamheten är likvärdig och har en hög kvalitet.
- Den pedagogiska dokumentationen visar att barnen leker, lär och utvecklas i förskolan.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och sex av sju indikatorer prognostiseras att nås och en nås delvis samt att aktiviteten kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Andel förskolor som använder pedagogisk dokumentation för att synliggöra barnens lärande				100 %		100 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nöjda vårdnadshavare avseende utveckling och lärande	82 %	81 %	83 %	81 %	84 %	84 %		2019
Analys Personalomsättningen har varit hög på några av förskolorna och det har påverkat föräldrarnas nöjdhet avseende utveckling och lärande.								
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande	82 %	82 %	81 %			82 %		2019
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen	84 %	83 %	85 %			83 %		2019
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk	86 %	84 %	88 %			85 %		2019
 Personalens självvärdering av "barns språkliga och kommunikativa utveckling" enligt kvalitetsindikatorn				3,6		3,8		2019
 Personalens självvärdering under området "barns matematiska utveckling" enligt kvalitetsindikatorn				3,4		3,8		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolans ledningsorganisation utvecklas för att säkerställa likvärdig förskolläraledd undervisning.	2018-01-01	2019-12-31	
 Förskolorna arbetar med pedagogisk dokumentation i digital form.	2017-01-01	2019-12-31	
 Förskolorna informerar vårdnadshavarna om mål och arbetssätt via startsidan i Skolplattform.	2019-01-01	2019-12-31	
 Planera och organisera för förskolornas utförande av verksamhet på obekvämt arbetstid.	2017-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.3.3. Barnen är i goda pedagogiska miljöer både inom- och utomhus i förskolan

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den pedagogiska inom- och utomhusmiljön är utformad med utgångspunkt från läroplanens läroområden och Södermalms kommunala förskolors pedagogiska ställningstaganden. Miljöerna ger barnen möjlighet till inflytande. Verksamheten erbjuder barnen digitala verktyg för att stärka deras digitala kompetens. Miljöerna är också genomtänkta ur ett genus- och normkreativt perspektiv och barnens intressen och frågeställningar är synliga.

Förväntat resultat

- De pedagogiska miljöerna på förskolan är rikt på varierat material och är tillgängliga.
- Den pedagogiska miljön är kemikaliesmart.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel vårdnadshavare som upplever att den pedagogiska miljön på barnets förskola uppmuntrar till lek, utveckling och lärande	87 %	87 %	87 %			86 %		2019
 Personalens självvärdering av pedagogisk miljö och material enligt kvalitetsindikatorn				3,7		3,8		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Förskolan gör kemikaliesmarta val vid inköp av pedagogiskt material.	2017-01-01	2019-12-31	
 Förskolans miljöer utformas ur ett tillgänglighetsperspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms nås.

Arbetet för en sammanhållen socialtjänst fortsätter och fokuserar på resultat för brukaren. Detta innebär bland annat ett närmare internt samarbete i ärenden där det behövs fler kompetenser och i ärenden med komplex problematik. Vidare fortsätter arbetet med att säkerställa att verksamheterna är jämställda vilket bland annat innebär att män och kvinnor får del av insatser på lika villkor. Vid analys av uppföljningar och statistik lyfts könsaspekten i de fall det är möjligt för att synliggöra eventuella olikheter samt möjliggöra analys och förbättringsåtgärder.

Förvaltningen har under året fått fler orosanmälningar gällande barn och unga. Anmälningarna har ökat med nio procent jämfört med samma period förra året. Ärendena bedöms som alltmer komplexa och våld förekommer oftare. Under perioden januari till juli registrerades totalt 910 anmälningar. Av dessa gällde 44 procent flickor och 56 procent pojkar. Det är i genomsnitt 30 anmälningar per vecka. De vanligaste anmälningsorsakerna är våld mot barn, egen psykisk ohälsa eller missbruk hos förälder.

Den 1 januari 2020 blir barnkonventionen svensk lag. Arbetet med barnkonventionen inom verksamheterna pågår. I höst ges en föreläsning om barnkonventionen med stadens barnombudsman som föreläsare. Alla medarbetare ska ges en kunskapsgrund inför det fortsatta arbetet med barnkonventionen.

Förvaltningen har fortsatt arbetet för att de individer och familjer som hotas av vräkning ska få behålla sina boenden. Barnfamiljer med ekonomiskt bistånd i osäkra boendeförhållanden erbjuds särskilt stöd i bostadssökande av en så kallad boendelots. Ingen barnfamilj har blivit vräkt under perioden.

Förvaltningen har utvecklat samverkan mellan skola och socialtjänst. Sedan årsskiftet har en arbetsgrupp med representanter från förskola, skola, socialtjänst, BUP och Habilitering haft ett särskilt uppdrag kopplat till arbetet med problematisk skolfrånvaro. Arbetsgruppen har kartlagt skolfrånvaro, angett orsakerna till frånvaro och tagit fram förslag på åtgärder. Under hösten kommer ett särskilt skolteam med representanter från skola och socialtjänst att startas upp.

För att utveckla arbetssättet gällande allvarssamtal har förvaltningen haft ett första möte med kommunpoliserna och chefen för utredargrupperna inom lokalpolisområde Södermalm. Syftet var att undersöka möjligheten att genomföra gemensamma allvarssamtal inom 48 timmar med ungdomar som begått brott för första gången. Det finns svårigheter med att genomföra dessa samtal på grund av förundersökningssekretessen och bristande resurser hos polisen.

Förvaltningen har fått information om brotten sent, från två veckor upp till tre månader efter själva händelsen vilket innebär att vårdnadshavare upplever att de redan haft allvarssamtal hos polisen. Vidare deltar förvaltningen tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Hässelby-Vällingby och Skärholmen i socialförvaltningens referensgrupp gällande att skapa strukturer och utbyta erfarenheter kring allvarssamtalen. Förvaltningen genomför än så länge allvarssamtalen utan polisens medverkan.

Samtliga av stadens nämnder uppmanas att bistå socialnämnden med arbetet att tillhandahålla platser för ungdomstjänst. Ungdomstjänst är en påföljd eller ett straff för unga i åldern 15-21 år som har blivit dömda för brott. Påföljden består av oavlönat arbete samt ett påverkansprogram innehållande individuella samtal. På varje arbetsplats ska den finnas en handledare som vägleder ungdomen i arbetet. Förvaltningen fortsätter under året att utreda vilka typer av arbetsplatser som kan tänkas vara lämpliga för ungdomstjänst.

Förvaltningen har tillsammans med stadsdelsförvaltningarna Enskede-Årsta-Vantör, Farsta och Skarpnäck samt PRIMA Maria och Psykiatri Södra påbörjat ett arbete med gemensamma samverkansöverenskommelser för målgrupperna personer med samsjuklighet, det vill säga personer med missbruk och psykisk ohälsa samt personer med psykisk funktionsnedsättning. En första workshop med samverkansaktörerna är inplanerad i oktober. Syftet med workshopen är uppstart för gemensam samverkan för tema samsjuklighet.

Kötiden till ungdomsmottagningen har minskat genom att ytterligare en kurator anställts. Könsfördelningen bland besökarna på ungdomsmottagningen är 78 procent flickor, 17 procent pojkar och 5 procent har inte angett kön. Verksamheten arbetar med att nå fler yngre pojkar och planerar att genomföra en enkät och eventuellt en fokusgrupp riktad till pojkar för att få en bättre bild av gruppens behov.

Förvaltningen utvecklar arbetet med systematisk uppföljning av insatser för personer med missbruks- och beroendeproblematik. Med stöd av uppföljningsinstrumentet Outcome Rating Scale (ORS) kan verksamheten se att mer än hälften (55 procent) av de personer som avslutat behandling inom förvaltningens beroendeteam upplever en förbättring inom områdena personligt välbefinnande, nära relationer, arbete/skola och vänner.

Verksamheterna har fortsatt att stärka möjligheterna för personer med funktionsnedsättning att delta på arbetsmarknaden och underlätta övergången till praktikplats, arbete eller studier. Genom tydligare beställningar och tätare uppföljningar förbättras brukarnas möjligheter att komma vidare från daglig verksamhet. Brukaren skapar tillsammans med handläggaren och sin dagliga verksamhet ett gemensamt mål. Det kan handla om att träna på saker brukarna har svårt med eller träna på att bli mer självständig inför en praktikplats, arbete eller studier.

Relationsvåldscentrum för innerstaden (RVCI), beläget på Södermalm, vänder sig till personer som utsatts för våld i nära relation och våldsutövare som vill bryta sitt beteende. Verksamheten ser att allt fler personer tar kontakt och att efterfrågan på stödinsatser har ökat. För närvarande är cirka 140 våldutsatta kvinnor och 5 våldutsatta män aktuella för individuell behandling. Nio kvinnor har remitterats via polisen och får stöd under rättsprocessen. Verksamheten erbjuder även gruppverksamhet i vilken sex kvinnor för närvarande deltar.

Tjugo våldsutövande män samt fyra våldsutövande kvinnor går i individuell behandling på RVCI. En gruppbehandling för våldsutövande män startar i augusti. Ett ständigt motivationsarbete pågår för att motivera våldsutövare till deltagande i gruppbehandling.

Inom RVCi finns kompetens i att möta särskilt sårbara grupper exempelvis personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Hittills har det funnits inslag av hedersrelaterad problematik i några enstaka ärenden. En ny målgrupp som ska erbjudas stöd och behandling är unga vuxna som utövar våld mot sina föräldrar. Ett fåtal sådana ärenden har aktualiserats och insatserna anpassas och samordnas med anhörigkonsulent. En annan ny målgrupp som ska erbjudas stöd via RVCi är kvinnor med missbruk aktuella inom stadens enhet för hemlösa.

Det våldspreventiva samarbetet mellan sociala avdelningen och förskoleavdelningens pedagoger i de sju pilotförskolorna har fortsatt utifrån framtagen handlingsplan. Under perioden har medarbetare från förskolorna tagit del av kompetensutveckling kring barns våldsamma lekar.

Verksamheterna fortsätter att undersöka vilka ytterligare digitala arbetsätt och effektiviseringar i arbetsprocesser som kan införas. För att fånga medarbetarnas idéer på innovativa lösningar som kan förbättra och utveckla verksamheterna kommer workshops att anordnas. I enlighet med webbtillgänglighetsdirektivet fortsätter förvaltningen arbetet med bland annat klarspråk, att texta rörligt material och att tillgängliggöra pdf:er och liknande dokument.

Sociala avdelningens utförarverksamheter har utsett digitaliseringsombud som ska arbeta med att uppdatera verksamheternas digitala teknik och utrustning. Digitaliseringsombuden ingår i en gemensam metodgrupp för digitalisering. Gruppen ska skapa rutiner, byta erfarenheter och göra studiebesök för att inspireras och hämta kunskap.

Förvaltningens verksamheter inom funktionshinderområdet fortsätter arbetet med att utveckla verksamheten med stöd av välfärdsteknik för att öka brukarnas delaktighet och självständighet. Inköp av Ipads och särskilda pennor har gjorts för att underlätta planering av vardagen genom användande av bilder eller text. Pennorna hjälper brukarna att enklare använda skärmen. Robotdammsugare har köpts in för att öka självständigheten hos brukarna i hemmet.

Arbetet med handlingsplanen för en förbättrad arbetsituation för socialsekreterare och biståndshandläggare har under senare år integrerats i verksamhetsplanen. Flera förbättringsåtgärder har vidtagits. Exempelvis finns ett administrativt stöd som avlastar socialsekreterare och biståndshandläggare. Personalomsättningen har minskat och ett aktivt arbete med en förbättrad arbetsmiljö har skapat en bättre arbetsituation. Mer ändamålsenliga lokaler och nya arbetsredskap har förbättrat arbetsituationen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel barn och unga som bedöms ha skyddsbehov som har kunnat placeras under trygga förhållanden	100	100 %	100 %		100	100 %	100 %	Tertial 2 2019
   Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12	85,6 %	81,3 %	81,7 %	82 %	84 %	84 %	84 %	Tertial 2 2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
månader efter avslutad insats.								
  Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering				94 %		100 %	Öka	2019
  Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering				91 %		100 %	Öka	2019
  Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri				20,87		26 %	25 %	2019
  Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	50,9 %	60 %	45,9 %	53,3 %	50 %	50 %	42 %	Tertial 2 2019
  Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avväjas	96,79 %				95 %	95 %	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				95 %		92 %	90 %	2019
  Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				83 %		81 %	78 %	2019
  Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med hur utredningen av deras behov av stöd genomfördes				79 %		80 %	80 %	2019
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god				67 %		58 %	-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
  Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol				58 %			-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika				86 %		92 %	-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak				84 %		91 %	-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld							-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen							-	2019
Analys Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 varför inget årsmål fastställdes i samband med verksamhetsplan 2019 och därför lämnas heller ingen prognos för helåret.								
Antal vräkningar som berör barn	0	0	0		0	0	tas fram av nämnd	Tertial 2 2019
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				85 %		93 %	92 %	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasiesärskolan.	2019-01-01	2019-12-31	
Kommunstyrelsen ska i samarbete med stadsdelsnämnderna ansvara för att barnskötare, socialsekreterare och medarbetare inom äldreomsorgen erbjuds vidareutbildning och kompetensutveckling.	2019-01-01	2019-12-31	
Socialnämnden ska i samarbete med idrottsnämnden, stadsdelsnämnderna och civilsamhällets aktörer utveckla hälsofrämjande insatser för personer med funktionsnedsättningar.	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna följa upp konsekvenser av nya utskrivningsregler för brukare som kommer från slutenvård.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna göra en översyn av gällande riktlinjer med inriktning att alla stadsdelsnämnder ska inrätta lokala operativa samverkansforum för samverkan mellan skola, socialtjänst och polis.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med landstinget utveckla en stadsövergripande handlingsplan för att förebygga självmord.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda en komplettering av stadens relationsvårdcentrums verksamhet så att den även inkluderar stöd till barn som upplevt våld.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda om det är möjligt att utveckla boendestöd inom missbruksområdet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda vilka möjligheter det finns och vilka insatser som skulle krävas, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten och inte våldsutövaren som bor kvar i det gemensamma boendet.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av riktlinjerna för hur socialtjänsten agerar när ett barn eller en ungdom stängs av från skolan med sikte på snabbare insatser.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn avseende stadens ungdomsmottagningar gällande bland annat organisation och huvudmannaskap.	2019-01-01	2019-12-31	
  Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna utreda förutsättningarna att införa kompetenshöjande insatser om könsstympning genom att införa en särskild utbildning som riktas till personal inom skola, vård och socialtjänst.	2019-01-01	2019-12-31	
  Stadsdelsnämnderna ska utveckla arbetssätt för att säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis ska hållas inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått eller misstänks ha begått brott.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.1. Barn och vuxna lever ett självständigt liv i en fungerande vardag

 Uppfylls helt

Beskrivning

Barn och vuxna som är i behov av stöd får sammanhållna insatser som ökar förutsättningarna till ett självständigt liv. Flickor och pojkar, kvinnor och män som fått insatser har strategier att hantera sin livssituation. Arbetet med att analysera och uppmärksamma barnrättsperspektivet i verksamheterna utvecklas.

Barn och ungdomar som är i riskzonen att utvecklas ogynnsamt upptäcks tidigt. Förvaltningen utvecklar det förebyggande arbetet tillsammans med lokalpolis och ungdomsjour med särskilt fokus på ungdomar och narkotika. Förvaltningen stärker samverkan med skolan, habilitering och BUP och utvecklar insatser för att bryta omfattande skolfrånvaro. Barn som växer upp

med förälder med missbruksproblematik erbjuds BRA-samtal (barns rätt som anhöriga). Syfte och mål är att öka barns delaktighet och stärka barns utveckling samt förebygga psykisk och fysisk ohälsa.

Förvaltningen samordnar och möter upp behoven kring gruppen med samsjuklighet, det vill säga personer med missbruk och psykisk ohälsa. Intensiva funktionshöjande insatser erbjuds vid utskrivning från slutenvården till personer med psykisk funktionsnedsättning, exempelvis särskilda hälsoinsatser. Förvaltningen arbetar vräkningsförebyggande genom uppsökande arbete och nära samverkan med hyresvärdar. Kontakt med hyresgäst och hyresvärd sker skyndsamt.

Förväntat resultat

- Fler vuxna har strategier att hantera sin livssituation.
- Fler barn utvecklas gynnsamt.
- Fler barn uppmärksammas och får stöd när en förälder har missbruksproblematik.
- Inga barnfamiljer vräks.
- Fler vuxna som hotas av vräkning bor kvar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås samt att aktiviteten kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● ♀ Andel deltagare inom socialpsykiatri som upplever att deras sysselsättning är viktig				91 %		91 %		2019
● ♀ Andel dygnetruntplacerade barn och unga som uppnår kunskapsmålen utifrån sin årskurs/ålder	65 %	55 %	64 %	86 %	70 %	70 %		Tertial 2 2019
Analys								
Uppföljningen baseras på 23 placerade barn och unga (stadigvarande placerade, ej jourhemsplacerade). Av dessa når 15 barn och unga kunskapsmålen. Förvaltningen följer upp barnens resultat vid övervägningar och omprövningar av fortsatt dygnetruntplacering och diskuterar hur den omsorgsansvarige kan ge stöd i skolarbetet. Fler flickor än pojkar når kunskapsmålen, vilket följer trenden gällande samtliga flickor i landet.								
● ♀ Antal samordnade vårdplaner för vuxna (SIP)	83 st	42 st	41 st	187 st	175 st	175 st		Tertial 2 2019
● ♀ Antal vuxna med boendeinsats som flyttar till mer självständigt boende	23 st	15 st	8 st		40 st	40 st		Tertial 2 2019
Analys								
I staden finns många fler män i hemlöshet varför fler män också får olika boendeinsatser i kombination med andra insatser.								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Analysera hur verksamheten med personligt ombud respektive Peer support fungerar ur ett brukarperspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.2. Barn och vuxna med funktionsnedsättning tar del av stöd och service på lika villkor som andra

 Uppfylls helt

Beskrivning

Flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionsnedsättning som får insatser har verktyg att hantera sin livssituation och har fått hjälp att frigöra de resurser som finns hos och runt dem. Insatserna utformas tillsammans med den enskilde så att förmågorna kan utvecklas utifrån de egna behoven och önskemålen. Målet är att identifiera möjliga vägar till ett självständigt liv. Verksamheterna stärker möjligheterna för målgruppen att delta på arbetsmarknaden och underlätta övergången till praktikplats, arbete eller studier. Brukarperspektivet genomsyrar alla insatser som görs och brukarnas delaktighet i insatsernas utformning ökar. Verksamheterna utvecklar användandet av digitala verktyg och stödjer deltagarna i användandet av digital teknik.

Förväntat resultat

- Den enskildes inflytande ökar.
- Fler personer kommer vidare till praktikplats, arbete eller studier.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel ärenden som rör barn och unga inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning där det framgår av dokumentationen om barnet/den unge har tillfrågats om sin åsikt	100 %	100 %	100 %		100 %	80 %		Tertial 2 2019
 ♀ Antal personer som avslutar insatsen daglig verksamhet och sysselsättning för att påbörja praktikplats, arbete eller studier						4 st		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Följa upp vad som genomförts utifrån 2018 års inventering av tillgängligheten i de kommunala verksamheterna.	2018-01-01	2019-12-31	
 Personer boende i gruppbostad erbjuds möjlighet till regelbunden fysisk aktivitet.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utveckla och implementera metoder för arbetssätt som syftar till att stärka brukarinflytandet.	2017-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.4.3. Barn och vuxna utsätts inte för våld

 Uppfylls helt

Beskrivning

Alla verksamheter har grundläggande kunskap om våld i nära relationer och kan vägleda våldsutsatta kvinnor och män i vart de kan vända sig för att få råd, stöd och information. Våldsutsatta flickor och pojkar, kvinnor och män i behov av skydd erbjuds skyddat boende eller tillfälligt boende med boendestöd. Våldsutsatta kvinnor och män samt våldsutövare erbjuds stöd och behandling inom Relationsvårdscentrum Innerstaden (RVCI). Medarbetarna på RVCI har lång erfarenhet och kompetens i att möta särskilt sårbara grupper, exempelvis personer utsatta för hedersrelaterat våld och förtryck. Förvaltningen fortsätter att utveckla samarbetet internt och med polisen för att upptäcka och motivera fler våldsutövare att ta emot insatser. Risk- och skyddsbedömningar görs kontinuerligt i arbetet med barn som utsätts, upplever eller riskerar att utsättas för våld. Våldsutsatta flickor och pojkar erbjuds stöd inom Södermalms öppenvård som är samlokaliserad med RVCI. I det tidigt våldsförebyggande arbetet riktat mot barn och unga sker samverkan mellan socialtjänst och förskola. Förvaltningen utvecklar arbetet med att förebygga att personer med funktionsnedsättning utsätts för våld i nära relationer.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar, kvinnor och män utsatta för våld i nära relation eller hedersrelaterat våld och förtryck, får stöd och skydd utifrån sina behov.
- Våldsutövare får insatser att bryta sitt beteende.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorer prognostiseras att nås samt att aktiviteten kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Arsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel våldsutsatta som fullföljer behandling på RVCI						70 %		2019

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel våldsutövare som fullföljer behandling på RVCi						50 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Höja kunskapen kring våld i nära relationer - samverkan förskola och sociala avdelningen.	2016-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att sju av nio KF-indikatorer prognostiseras att nås och två nås delvis och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms nås.

Arbetet för en mer personcentrerad äldreomsorg där den äldre har huvudrollen i sitt liv fortsätter. Utgångspunkten är den enskildes behov och önskemål. Genomförandeplanerna är centrala för att säkerställa att den äldre får den hjälp och det stöd som beviljats. Den äldre involveras både i planeringen och i genomförandet av den beviljade insatsen.

Inom hemtjänsten ligger fokus på arbetet med att öka personalkontinuiteten. Detta sker bland annat genom förbättrad samverkan runt den äldres behov och ökad flexibilitet för att tillmötesgå den äldres önskemål inom ramen för biståndsbeslutet. Arbets sättet stämmer väl överens med arbetssättet med ramtid som innebär att beställningarna är mindre detaljrika och utförandet lättare att påverka för den äldre.

Verksamheten arbetar med rekrytering av undersköterskor och planering inför att kunna börja arbeta enligt arbetsmodellen Tryggt mottagande i Hemmet under hösten. Två undersköterskor är anställda och börjar till hösten och ytterligare två kommer att rekryteras efter sommaren.

Ett prioriterat område för verksamheten är äldre med psykisk ohälsa. Verksamheten har fyra biståndshandläggare som arbetar med målgruppen. Dessa har färre antal ärenden än andra biståndshandläggare för att ha mer tid till dessa äldre och samverkan kring dem. Femtiotre medarbetare kommer att gå utbildningen i första hjälpen vid psykisk ohälsa för äldre varav tre medarbetare kommer att gå instruktörsutbildning. Fokus ligger på hur man känner igen och ingriper vid kriser, tar emot information och hur man bekräftar och uppmuntrar till att söka lämplig psykiatrisk hjälp samt att utbilda sina kollegor i första hjälpen. Arbetet är i planeringsfasen.

Måltiderna och måltidsupplevelsen är ett annat prioriterat område för verksamheten. Verksamheten har rekryterat en kock/utbildare med erfarenhet från äldreomsorgen. Kocken ska hålla i utbildningar tillsammans med förvaltningens dietist och skapa menyer med rätt näringsvärden samt stödja chefer och medarbetare i arbetet med att utveckla maten och måltiderna på förvaltningens vård- och omsorgsboenden. Kocken börjar sitt arbete den 1 september 2019. Förvaltningen har sökt och fått medel från Matlyftet 2019. Pengarna ska användas till att erbjuda digitala inköp av matvaror via valfri matleverantör för de hemtjänstkunder som inte har möjlighet att ta sig till en matbutik. Hemtjänstpersonalen tar då med sig en surfplatta med mobilt internet till den äldre, om de inte har detta hemma, och de gör inköpen tillsammans. En del av pengarna kommer att användas till att genomföra matlag för män samt matskola som är öppen för både män och kvinnor under 2019. De kommer att innefatta tre träffar per matlag/matskola och vara i den öppna träffpunkten Nytorgräffens lokaler. Träffarna kommer att innehålla gemensam matlagning, gemensam måltid samt information om matens betydelse för äldre. Syftet är att ge möjlighet till social samvaro, kunskap om bra mat och enkel matlagning.

Verksamheten fortsätter att arbeta målmedvetet med förebyggande och hälsofrämjande insatser för ett friskare och bättre åldrande. De äldre på vård- och omsorgsboende tillfrågas om önskad utevistelse och den planeras tillsammans med kontaktperson utifrån den äldres önskemål. På många vård- och omsorgsboende finns ett arbetssätt där de som ska arbeta kväll inte byter om när de kommer utan går ut med någon/några direkt vid arbetsstart. Aktiviteterna på de sociala träffpunkterna har utvecklats i dialog med de äldre och arbetet fortsätter. Förvaltningen har fått ta del av de medel som regeringen fördelat till kommunerna för att motverka ofrivillig ensamhet bland äldre.

Förvaltningen fortsätter arbetet med att säkerställa att verksamheterna är jämställda vilket bland annat betyder att män och kvinnor får del av vård- och omsorg på lika villkor. I de uppföljningar där skillnader i resultat mellan kvinnor och män finns ska det tydligt framgå om skillnaderna är motiverade eller omotiverade. Vid omotiverade skillnader vidtas åtgärder.

Verksamheten arbetar med utvecklingen av digitala arbetssätt på olika sätt. Genom Valfärdssatsningen i slutet på förra året köpte verksamheten in elektriska gungstolar med inbyggd musik, informationsskärmar till verksamheterna, pekskärmar till personalrummen, talpuckar, Ipads, smartphones och robotkatter.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen				66 %		70 %	70 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst.								
  Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra				56 %		57 %	57 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten						85 %	85 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst								
  Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende						76 %	76 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst								
  Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten						81 %	81 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst								
  Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						87 %	87 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst								
  Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	89 %	88 %	90 %			92 %	92 %	2019
Analys Det har varit kvalitetsobservationer på samtliga dagverksamheter som finns inom stadsdelsområdet. Alla verksamheter kommer att arbeta med att individuella önskemål och eller intressen tas till vara i större utsträckning. En utmaning, för den sociala dagverksamheten, är att det är en större andel yngre gäster men också fler som är över 90 år. Det är också fler som bara kommer en dag i veckan. Förvaltningen driver den enda sociala dagverksamheten, övriga dagverksamheter har inriktning demens och drivs av enskilda utförare. Enkäten till de som är på dagverksamheten med inriktning demens besvaras i hög grad av anhöriga.								
  Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst						84 %	84 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst								
  Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende						81 %	81 %	2019
Analys Resultatet från brukarundersökningen redovisas senare i höst								
  Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod				12,2		10	10	2019
Analys Detta är ett fokusområde för samtliga hemtjänstutförare. Enheterna arbetar kontinuerligt för att förbättra sina kontinuitetssiffror genom att effektivisera sin planering, arbeta med områdesindelning, arbetslag och fasta vikarier.								

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognoss helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
<p>Södermalm har ett stort antal utförare med varierande storlek i antal kunder och geografiskt område vilket ger olika förutsättningar i förbättringsarbetet. Bedömningen är att målet om 10 år svårt att nå för samtliga utförare. Denna indikator mäts på nationell nivå och förvaltningens resultat ligger bland den fjärdedel av Sveriges kommuner som har bäst resultat. Kontinuiteten mäts även med en fråga i individuppföljningen och där är resultatet att 73 procent upplever att de får hjälp av samma personer.</p>								

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samråd med Stockholms läns landsting utreda hur biståndsbedömarrollen kan utvecklas mot en renodling av å ena sidan myndighetsutövning, å andra sidan rådgivning och vägledning. Detta ska säkerställa en sammanhållen planering och tillgänglig uppföljning av samhällets insatser som utgår från den enskilde äldres behov och perspektiv.	2019-01-01	2019-12-31	
  Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att få äldreomsorg på sitt modersmål.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

1.5.1. Äldres stöd, vård och omsorg är av hög kvalitet

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheten skapar en god kvalitet genom att ha en dialog med den äldre och individanpassa insatserna. I verksamheterna ges möjlighet till regelbundna utevistelser, vällagad mat och social gemenskap. Äldre vet att det under hela året finns möjlighet att komma utomhus, ta en promenad eller att delta i utflykter. Verksamheten arbetar aktivt med att förbättra måltidsupplevelsen för den äldre. Verksamheten förbereder för mer verksamhetsnära matlagning med större delaktighet från de äldre och de anhöriga med start i januari 2020. För att främja sociala och kulturella upplevelser kommer förvaltningen att delta i stadens satsning med ungdomsbesök på vård- och omsorgsboendena.

Förväntat resultat

- Äldre upplever att de har tillgång till en äldreomsorg med hög kvalitet som präglas av respekt för den enskildes behov och önskemål.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och samtliga indikatorer prognostiseras att nås.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de får komma ut i den utsträckning de önskar	78 %	77 %	79 %		60 %	60 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som upplever att måltiderna är trevliga	94 %	96	94		90 %	90 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som är nöjda med maten	95 %	100 %	93 %		90 %	90 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								
 ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att det är ungefär samma personer som hjälper dom	73 %	69 %	75 %		75 %	75 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								

Nämndmål:

1.5.2. Äldre ska känna trygghet inför att åldras

 Uppfylls helt

Beskrivning

Verksamheten ska erbjuda ett gott bemötande samt arbeta proaktivt och bedriva en uppsökande verksamhet för att ge äldre och deras anhöriga information om vilket stöd som finns att få vid behov av äldreomsorg. Verksamheten skapar förutsättningar för en äldreomsorg av god kvalitet genom att ha dialog med den äldre och genom att möta varje äldre person på ett respektfullt sätt. Den äldre ska ha huvudrollen i sitt eget liv. Verksamheten kommer börja arbeta enligt arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet. Det innebär att ett team av undersköterskor besöker den äldre på sjukhuset och sedan möter upp den äldre i hemmet när hen skrivs ut från sjukhuset.

Förväntat resultat

- Äldre upplever att de vet vilket stöd som finns att få vid behov av äldreomsorg.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och två av indikatorerna prognostiseras att nås och en indikator prognostiseras att nås delvis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre i vård- och omsorgsboende som tycker att de bemöts på ett respektfullt sätt.	99 %	100 %	99 %	99 %	95 %	95 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								
 ♀ Andel äldre med hemtjänst som tycker att de får ett respektfullt bemötande	99 %	100 %	99 %		95 %	95 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								
 ♀ Andel äldre som känner sig trygga i dagverksamheten	94 %	94 %	93 %	97 %		95 %		2019
Analys Det har varit kvalitetsobservationer på samtliga dagverksamheter som finns inom stadsdelsområdet. Alla verksamheter kommer att arbeta med att individuella önskemål/intressen tas till vara i större utsträckning.								

Nämndmål:

1.5.3. Äldre är med och utformar sin beviljade insats

 Uppfylls helt

Beskrivning

Äldre ska ha möjlighet att påverka utformningen av de dagliga insatserna. Verksamheten ska fortsätta att arbeta med ramtid inom hemtjänsten. Det nya arbetssättet med ramtid innebär att beställningarna är mindre detaljrika och utförandet lättare att påverka för den äldre. Verksamheten arbetar med genomförandeplaner där den äldre deltar i upprättandet av sin genomförandeplan. Förebyggande och hälsofrämjande insatser är ett viktigt område som spelar en stor roll för ett friskare och bättre åldrande. Aktiviteterna i dagverksamheten, på träffpunkter och aktivitetscentret kommer att utvecklas i dialog med de äldre.

Förväntat resultat

- Äldre upplever att de har möjlighet att påverka utformningen av de dagliga insatserna.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen

grundas på att förväntat resultat och tre av indikatorerna prognostiseras att nås och en indikator prognostiseras att nås delvis.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel äldre i biståndsbeslutad dagverksamhet som kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten	56 %	33 %	67 %	58 %		70 %		2019
Analys Verksamheterna arbetar kontinuerligt med att de äldre ska kunna påverka vilka aktiviteter som ska finnas i dagverksamheten. Det har varit kvalitetsobservationer på samtliga dagverksamheter som finns inom stadsdelsområdet. Alla verksamheter kommer att arbeta med att individuella önskemål/intressen tas till vara i större utsträckning. Det är 83 procent av de äldre som är nöjda med de aktiviteter som genomförs. Gästerna är alltså nöjda med aktiviteterna men mindre nöjda med hur dom kan påverka vilka aktiviteter som ska finnas. Svarsfrekvens på Södermalm 62 procent och 29 procent av männen och 20 procent av kvinnorna har svarat vet ej. Det är fler kvinnor än män som besöker dagverksamheten.								
 ♀ Andel äldre i vård - och omsorgsboende som kan påverka hur hjälpen genomförs	95 %	94 %	95 %	91 %	95 %	95 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								
 Andel äldre med hemtjänst som får hjälp på önskade tider	88 %	86 %	89 %		90 %	90 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								
 ♀ Andel äldre med hemtjänst som får hjälp så som överenskommit	97 %	95 %	97 %		90 %	90 %		Tertial 2 2019
Analys Utfallet bygger på biståndshandläggarnas kvalitetsuppföljning på individnivå under perioden 2 januari till och med den 25 juni 2019.								

Nämndmål:

1.5.4. Äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa har stöd utifrån sina behov

 Uppfylles helt

Beskrivning

Hemlöshet i Stockholm förekommer i alla åldersgrupper och det finns ett växande stödbehov bland kvinnor och män som är 65 år och äldre. Genom samordnade och gemensamt utvecklade arbetssätt stödjer verksamheterna den enskilde på ett effektivare sätt. Äldre hemlösa med särskilda behov, som psykisk ohälsa, missbruk och våldutsatthet, uppmärksammas särskilt.

Förväntat resultat

- Äldre som lever i hemlöshet eller riskerar att bli hemlösa upplever att de får det stöd som de har behov av.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteten kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
	Avdelningen för äldreomsorg och sociala avdelningen samverkar kring personer över 65 år som är hemlösa.	2018-01-01	2019-12-31

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga fem mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms nås. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att KF-indikatorn prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms nås.

Förvaltningen fortsätter att arbeta för att det ska finnas kompetens för att genomföra upphandlingar och följa upp upphandlad verksamhet. Ett stöd i arbetet är stadens samverkansytta som ger vägledning vid inköp.

Söderandan har i samverkan med lokalpolisen hållit ett frukostmöte riktat till butiksinnehavare i stadsdelsområdet. Mötet hade fokus på brottsförebyggande åtgärder för att minska risken för stöld och öka tryggheten i butik. Lokalpolisens narkotikagrupp informerade om den rådande situationen kring narkotika i den offentliga miljön i stadsdelsområdet. Inbjudan gick till Söderandans medlemmar, företagareföreningar inom området och galleriaansvariga.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel upphandlad verksamhet i konkurrens						48 %	Tas fram av nämnd/ styrelse	2019

Nämndmål:

2.1.1. Kontinuerligt pröva att upphandla verksamhet i konkurrens

 Uppfylls helt

Beskrivning

Upphandlingar ska användas som ett medel att kvalitetsutveckla verksamheterna samt driva utvecklingen i innovativ och ekonomisk, socialt och ekologiskt hållbar riktning. Vid utgångna avtal och när ny verksamhet ska startas prövar förvaltningen alltid möjligheterna till

upphandling. Förvaltningen fortsätter att arbeta för att det finns tillräcklig kompetens för att genomföra upphandlingar och följa upp upphandlad verksamhet.

Förväntat resultat

- Andelen upphandlad verksamhet i förhållande till den totala verksamheten ökar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteten kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Använda stadens gemensamma arbetssätt, vägledningar och systemstöd för upphandling.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.1.2. Det är tryggt och säkert att vara företagare i Södermalms stadsdelsområde

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningen samverkar genom Söderandan med företag, företagareföreningar och polis i syfte att förebygga brott inom handeln. Söderandan informerar företagare om åtgärder som kan vidtas för att minska risken för hot, rån och stöld i butik. Informationen utgår från programmen Skydd mot rån i handeln, Trygg i butik samt Säker i butik. Genom medlemskap i Söderandan erbjuds företagare ett stort nätverk. Om en företagare är otrygg i sin butik erbjuds möjlighet att boka ett möte, enskilt eller i förekommande fall tillsammans med butikens företagareförening, med lämpliga representanter från Söderandan för att diskutera hur tryggheten och säkerheten kan öka.

Förväntat resultat

- Anmälda hot, rån och tillgrepp mot företagare minskar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteten kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Söderandan erbjuder sina medlemsföretag en frukostföreläsning under året inriktad på trygghet och säkerhet i butik samt förebyggande åtgärder mot stöld och snatteri.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att KF-indikatorn prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms nås.

Inga grupp- och servicebostäder kommer att bli färdiga under året. Förvaltningen har planerat två grupp- och servicebostäder samt åtta servicebostäder inom kvarteret Persikan som beräknas bli färdiga tidigast i slutet av år 2022. För en av grupp- och servicebostäderna har förvaltningen nu erhållit en kostnadskalkyl från Svenska Bostäder där hyresnivån bedömts bli alltför hög. Förvaltningen har därför beslutat att avstå den grupp- och servicebostaden och undersöker istället möjligheten att bygga om en befintlig lokal i samma område. Förvaltningen anmäler intresse i lämpliga kommande byggprojekt.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)				5		0	tas fram av nämnden	2019

Nämndmål:

2.2.1. På Södermalm byggs anpassade bostäder för personer med funktionsnedsättning

 Uppfylls helt

Beskrivning

För att tillgodose behovet av anpassat boende planerar förvaltningen för nya boenden för kvinnor och män med funktionsnedsättning enligt LSS och SoL. Förvaltningen utvecklar sitt arbete med behovsinventering och prognoser och samordnar sitt arbete med stadens övriga berörda fackförvaltningar och stadsdelsförvaltningar. Förvaltningen tar tillsammans med stadsdelsförvaltningarna i innerstaden fram en årlig boendeplan som utgör underlag för den stadsövergripande boendeplaneringen för grupp- och servicebostäder.

Förväntat resultat

- Tillgången på anpassade bostäder ökar fram till 2022.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteten kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Anmäla intresse i lämpliga byggprojekt.	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att KF-indikatorn prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms nås.

Verksamheterna tillämpar stadsdelsnämndens resepolicy. Förvaltningens läge med god tillgång till kollektivtrafik bidrar till att medarbetare reser miljövänligt. Förvaltningens bilar tankas i största möjliga mån med miljöbränslen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel miljöbränsle i stadens etanol- och biogasfordon	89,6 %			84,9 %		86 %	86 %	Halvår 1 2019

Nämndmål:

2.3.1. Nämndens transporter och resor är klimatsmarta

 Uppfylls helt

Beskrivning

Förvaltningens resepolicy ger vägledning i ett hållbart resande. Resor och transporter sker på ett hållbart och klimatsmart sätt vilket exempelvis innebär att medarbetare så långt det är möjligt går, cyklar eller åker kollektivt i tjänsten. Förvaltningen kör endast miljöklassade bilar.

Förväntat resultat

- Minskade utsläpp av växthusgaser genom hållbara transporter, leveranser och hållbart resande.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Verksamhetens bilar tankas med miljöbränsle.	2017-01-01	2019-12-31	
 Vid utgången leasingavtal för bilar görs en prövning av behov och vid nytecknande ersätts bilen om möjligt till elbil.	2017-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms nås.

Parklekarna har utökat öppettiderna. Parkleken Skåneglantan har öppet alla lördagar året runt. Parkleken Stora Blecktornsparken har lördagsöppet från april till september och parkleken Högalid har lördagsöppet från maj till augusti.

Parklekarnas dagkollon har utökats till fler parklekar och fler lovveckor på året. Skånelglantan erbjuder dagkollo på påsklovet, höstlovet och två veckor på sommaren. Parkleken Högalid erbjuder dagkollo på höstlovet och en vecka på sommaren. Parkleken i Björns trädgård har återupptagit skateskolan där barn från 5 år får lära sig att hantera en skateboard på asfalten och i skatepoolerna. Verksamheten har sett ett ökat intresse från de yngre barnen att lära sig att åka skateboard.

Drakens parklek samarbetar med den ideella föreningen Odlas Ihop. Tanken är att barnen är med i odlingsarbetet genom att så frön, rensa ogräs, vattna, skörda och äta av det odlade. På så vis får barnen en förståelse för var maten de äter kommer ifrån samtidigt som de har roligt under odlingssäsongen.

Öppna förskolan fortsätter utvecklingsarbetet av sin pedagogiska verksamhet och har erbjudit fler kulturupplevelser än tidigare. Öppettiderna för öppna förskolorna i Draken och Skåneglantan har utökats med en och en halvtimme varje vardagseftermiddag.

Parklekarna och förskolorna fortsätter med att genomföra fysiska aktiviteter för att öka barnens välbefinnande och hälsa. I samband med det förvaltningsövergripande projektet "Uppdrag psykisk hälsa Södermalm" påbörjades ett samarbete med forskare vid Karolinska institutet och Centrum för epidemiologi och samhällsmedicin. Under hösten 2018 genomfördes mätningar av aktivitetsnivån under en vecka för alla deltagare. Deltagarna bestod av cirka 400 barn och 150 pedagoger. Resultaten kommer att presenteras i slutet av augusti.

Fritidsgårdarna har fortsatt arbetet för att få en jämnare könsfördelning och för att locka fler flickor till verksamheterna. Exempelvis har Maria Ungdomsklubb startat projektet Femme Zone som är en verksamhet riktad till tjejer och ickebinära. Könsfördelningen bland besökarna på samtliga fritidsverksamheter inklusive hemgårdarnas ungdomsverksamheter är 33 procent flickor och 67 procent pojkar vilket är en liten ökning av andelen flickor jämfört med föregående år.

Jämställdhetsarbetet fortsätter att utvecklas på fritidsgårdarna. Bland annat pågår arbete med att till exempel se över hur informationsmaterial formuleras, få fler killar att besöka ungdomsmottagningen och att fortsätta arbetet med medarbetarnas värderingar och föreställningar. Ungdomarna är delaktiga och har inflytande över fritidsgårdarna genom så kallade gårdsråd och referensgrupper.

Förvaltningen har infört regelbunden studiehjälp inom fritidsgårdarnas verksamhet i samverkan med civilsamhället. Studiehjälpen ges i samverkan med föreningar som till exempel Ensamkommandes förbund, Internationella bekantskaper och United Sisters.

Förvaltningens fritidsgårdar har arbetat med att motivera ungdomar till fysiska aktiviteter. I samverkan med föreningslivet har aktiviteter erbjudits, bland annat basket, dodge ball, skidåkning, dans, thaiboxning och att hoppa trampolin. Verksamheterna har även erbjudit ungdomar en mängd kulturaktiviteter bland annat dramakurs, teaterföreställning, filmskapande, dans och musikproduktion.

Förvaltningens fritidslots har fortsatt arbeta uppsökande och relationsskapande på genomgångsboendet Vintertullen i nära samarbete med integrationsprojektet. En framgångsfaktor är det samarbete och informationsutbyte lotsen byggt upp med ungdomarnas vårdnadshavare. Lotsen arbetar även relationsskapande i de skolor där det finns nyanlända elever genom att regelbundet vistas där. Exempelvis har lotsen medverkat i en klass med elever från Vintertullen som behöver extra stöd, deltagit regelbundet på pedagogiska skolluncher och agerat länk mellan skola och vårdnadshavare för att informera om hur den svenska skolan fungerar. Lotsen motiverar också elever till att använda studiehjälp som finns i fritidsverksamheterna. Fritidslotsen har också samverkat med exempelvis Stockholms idrottsförbund som kunnat erbjuda simundervisning för unga boende på Vintertullen.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel ungdomar som deltar i föreningsliv						65 %	-	2019
Analys								
Nästa Stockholmsenkät genomförs år 2020 och därför lämnas ingen prognos för år 2019.								
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	76,6 %	76,5 %	77,8 %			74 %	74 %	2019
  Andelen ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	78,2 %	75,9 %	81,6 %			75 %	75 %	2019

Nämndmål:

2.4.1. Barn och ungas fritids- och kulturaktiviteter är meningsfulla

 Uppfylls helt

Beskrivning

Den öppna förskolan, parklekarna och fritidsverksamheterna är öppna och attraktiva för flickor och pojkar oavsett förutsättningar.

Parklekarna är trygghetsskapande och främjar samverkan och gemenskap mellan flickor och pojkar. Verksamheten arbetar för att engagera även annan barn- och ungdomsverksamhet som vill bedriva kompletterande aktiviteter i parklekarnas lokaler eller i utemiljön. Den öppna förskolan erbjuder en pedagogisk gruppverksamhet och gemenskap till både barn och vårdnadshavare.

Fritidsverksamheterna utvecklas för att få en jämnare könsfördelning, öka medarbetarnas genusmedvetenhet och normkreativt tänkande. Förvaltningen arbetar riktat mot nyanlända ungdomar som bor på anvisningsboenden inom ramen för projekt för förebyggande integrationsarbete. Förvaltningen arbetar också med att motivera flickor och pojkar till fysisk aktivitet. Verksamheten utvecklar möjligheten att införa studiehjälp inom fler fritidsgårdar i samverkan med civilsamhället.

Flickor och pojkar, kvinnor och män har lika möjligheter att ta del av verksamheternas kulturutbud oberoende av funktionsförmåga. Barn och unga i förskolan, den öppna fritidsverksamheten och på fritidsgårdarna har möjlighet att ta del av meningsfulla kulturaktiviteter.

Förväntat resultat

- Flickor och pojkar har tillgång till meningsfulla fritidsaktiviteter.
- Flickor och pojkar har tillgång till meningsfulla kulturaktiviteter.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn prognostiseras att nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognosis helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 ♀ Andel nöjda med den materiella standarden i parklekarna				76 %		85 %		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fritidsverksamheterna och fritidsgårdarna arrangerar idrotts- och motionsmöjligheter för barn, ungdom och personer med funktionsnedsättning.	2019-01-01	2019-12-31	
 Föreningar ges möjlighet att visa upp sin verksamhet genom exempelvis prova på-tillfällen på fritidsgårdar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Förskolorna genomför fysiska aktiviteter.	2019-01-01	2019-12-31	
 I dialog med barn och föräldrar utveckla och öka tillgängligheten vid Södermalms parklekar och fritidsgårdar.	2016-01-01	2019-11-30	
 Parklekarna arrangerar idrotts- och motionsaktiviteter.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utöka öppettiderna i parklekarna.	2018-01-01	2019-12-31	

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att fyra av fem KF-indikatorer prognostiseras att nås och en nås delvis och att KF-aktiviteten kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms nås.

Förskolorna genomför planerade åtgärder enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola nivå 2. Material som är nära barnen i deras vardag såsom tallrikar, dricksglas i plast och plastleksaker är utbytta.

Förvaltningen köper i allt större omfattning ekologiska livsmedel och minskar användandet av skadliga kemikalier.

Matavfallsinsamling har under året införts på Katarinagårdens-, Hornskrokens- och Sjöstadsgårdens vård och omsorgsboende samt Björns trädgårds- och Skåneglätans parklek. Arbetet fortsätter under året med att få fler verksamheter inom förvaltningen att börja matavfallsortera.

Förvaltningen arbetar med att få ner energiförbrukningen i parklekarnas lokaler genom att installera luftvärmepumpar som huvudsaklig värmekälla.

I samband med verksamhetsplanen för år 2019 ansökte nämnden om medel för förbättrings- och skötselåtgärder av befintliga naturreservat. Av de sökta 2,1 mnkr har nämnden erhållit 1,3 mnkr. För dessa medel har en upphandling av båtförbindelse till Årsta holmar, under perioden augusti till september, genomförts. Vidare har en upphandling för bortforslande, destruktion och återvinning av övergivna och olovligt förtöjda båtar vid Årsta holmar genomförts.

Under våren och sommaren har ett omfattande arbete pågått med att dokumentera olovligt förtöjda båtar inom naturreservatets gränser på Årsta holmar. Arbetet med att hantera aktuella båtar har skett i nära samarbete med miljöförvaltningen, sjöpolisen och exploateringskontoret. Förvaltningen har även deltagit i informationsmöte med berörda båtklubbar vid Årstaviken med syftet att minska risken för att fler olovligt förtöjda båtar ska hamna kring naturreservatet.

Nämnden har sökt och tilldelats medel för klimatinvesteringar som bland annat ska användas till restaurering av en del av stadsdelsområdets befintliga perennplanteringar med nya växtbäddar med biokol. Åtgärden kommer att bidra till att minska koldioxidhalten i atmosfären samt bidra till att öka den biologiska mångfalden i stadsdelsområdet parker. Under perioden har en planering för åtgärden fortsatt.

Förvaltningen planerar för en hållbarhetsdag som kommer att genomföras under hösten.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Andel av stadens förskolor som har genomfört alla åtgärder på nivå 2 enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola	100 %			100 %		100 %	75%	2019
  Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system				0 %		100 %	100%	2019
Analys								
Kravet att använda Byggvarubedömningen finns med i det nya avtalet från 2019 som gäller parkinvesteringar inom Södermalms stadsdelsområde. En stor del av de parkinvesteringar som genomförs omfattas av detta avtal och därmed omhändertas tillämpningen av Byggvarubedömningen. I avtalet som gäller anläggningen av ny parkyta inom kvarteret Rosendal mindre, saknas dock detta krav varför måluppfyllelse delvis bedöms som uppfylld.								
  Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling						60 %	60 %	2019
  Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel				57,04		62 %	50%	2019
  Köpt energi (GWh)				3,71 GWh		3,78 GWh	1735 GWh	2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Miljö- och hälsoskyddsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och berörda bolag utreda om flytande papperskorgar i anslutning till stadens strandbad kan förbättra den lokala stadsmiljön och minska plasten i stadens vattendrag	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.1. Nämndens verksamheter bidrar till en hållbar livsmiljö

 Uppfylls helt

Beskrivning

Nämndens verksamheter arbetar med utgångspunkt i Stockholms stads miljöprogram. Verksamheterna arbetar systematisk med och strävar efter att i vardagen minska sin energiförbrukning. I samband med ny- och ombyggnationer av förvaltningens lokaler sker samarbete med hyresvärdar om energieffektivisering.

Vid beställning av livsmedel och färdiga måltider väljs i möjligaste mån ekologiska alternativ. Förvaltningen arbetar med att minska mängden avfall bland annat genom minskad användning av engångsartiklar. Arbetet med utsortering av förpackningar och matavfall i verksamheterna fortsätter.

Förvaltningen följer Stockholms stads kemikalieplan och strävar efter att inte ha några utfasningsämnen i verksamheternas kemikaliesortiment. Förskolorna genomför som planerat åtgärder enligt kemikaliecentrums vägledning för kemikaliesmart förskola nivå 2.

Förväntat resultat

- Energiförbrukningen i verksamhetslokaler minskar.
- Antalet kemikalier innehållande utfasningsämnen minskar.
- Verksamheternas matavfallsinsamling ökar.
- Andelen ekologisk mat ökar.
- Förskolor handlar kemikaliesmart.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Fortsätta arbetet med att minska användningen av plast och engångsartiklar.	2019-01-01	2019-12-31	
 Följa upp enheternas kemikalieförbrukning i Chemsoft och säkerställa att inga utfasningsämnen förekommer i verksamheterna.	2019-01-01	2019-12-31	
 Påbörja matavfallsinsamling i de verksamheter där de tekniska möjligheterna finns.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utreda användningen av plastgranulat i storköksmaskiner för de verksamheter som innehar storköksmaskiner.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utreda möjligheten att byta ut värmesystem i parkleksbyggnaderna Skånegläntan, Högalidsparken och Stora Blecktornsparken.	2019-01-01	2019-12-31	
 Utreda möjligheten till ett fortsatt samarbete med miljöförvaltningen att utföra energikartläggningar i utvalda verksamhetslokaler.	2019-01-01	2019-12-31	
 Vid utbyte av vitvaror ersätts dessa med energieffektiva vitvaror och vid utbyte av belysning ersätts dessa med LED.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

2.5.2. Parker och grönområden bidrar till en mångfald av ekosystemtjänster och utvecklas för att mildra effekterna av extrema klimatförhållanden

● Uppfylls helt

Beskrivning

Ekosystemtjänsterna utvecklas i stadsdelsområdets parker och grönområden, exempelvis genom att upprätthålla förvaltningen av värdefulla naturmiljöer. Parkträden bidrar till att rena luften och utjämna temperaturskillnader. För att kunna vårda och bevara trädbeståndet tillämpas framtagna trädvårdsplaner för de större parkerna. För Långholmen har nyligen en naturvårdsplan färdigställts som kommer att användas vid skötseln av Långholmsparken.

Under år 2018 inrättades ett naturreservat som omfattar Årsta holmar och Årstaskogen. En fördjupad skötselplan har tagits fram för Årsta holmar, som på ett detaljerat sätt anger hur holmarna ska skötas. För att tillgängliggöra Årsta holmar ska det finnas båtförbindelse till holmarna under augusti och september, vilket är den del av sommaren då det inte råder tillträdesförbud på grund av gällande fågelskyddsbestämmelser.

Förväntat resultat

- Ekosystemtjänster bidrar till att rena luften, minska halterna av växthusgaser och utjämna temperaturväxlingar.
- Den biologiska mångfalden bevaras och utvecklas.
- Medborgarna upplever att parkerna bidrar med viktiga rekreativvärden.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
▶ Genomföra skötselåtgärder i naturreservatet Sickla park enligt skötselplan.	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Genomföra skötselåtgärder i naturreservatet Årsta holmar enligt fördjupad skötselplan.	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Genomföra trädförnyelse enligt trädvårdsplaner i Skinnarviksparken, Erikdalslunden och på Reimersholme.	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Komplettera med ytterligare informationsskyltar om naturreservatet vid Sickla park.	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Restaurera en del av stadsdelsområdets befintliga perennplanteringar med nya växtbäddar med biokol. Vid valet av perenner beaktas möjligheten att utveckla den biologiska mångfalden.	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Tillsammans med koloniträdgårdsföreningarna undersöka möjligheterna att anlägga biodling.	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Tillämpa nyupprättad skötselplan för Långholmsparken.	2019-01-01	2019-12-31	
▶ Upprätta en båtförbindelse till Årsta holmar.	2019-01-01	2019-12-31	

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen gör bedömningen att inriktningsmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga två mål för verksamhetsområdet som är kopplade till inriktningsmålet bedöms nås. Hur nämnden bidrar till att nå inriktningsmålet redovisas under respektive mål för verksamhetsområdet.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att samtliga KF-indikatorer prognostiseras att nås och att underliggande nämndmål bedöms nås.

Verksamheten ryms inom tilldelad budget. Insatser ges i rätt tid och mängd och avtal följs upp systematiskt. Verksamheterna kännetecknas av en kultur där ständiga förbättringar är en del av arbetet.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %			100 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %			99,9 %		100 %	100 %	Tertial 2 2019
  Nämndens prognossäkerhet T2	0 %			0 %		+/- 1 %	+/- 1 %	2019

Nämndmål:

3.1.1. Nämndens verksamheter drivs inom givna ekonomiska ramar och uppfyller verksamhetens mål

 Uppfylls helt

Beskrivning

Stadsdelsnämndens ekonomi är långsiktigt hållbar. En budget i balans skapar trygghet och kontinuitet. Stadsdelsnämndens verksamheter följs upp och anpassas kontinuerligt så att de ryms inom fastställd budgetram för att invånarna ska få största möjliga nytta för skattepengarna.

Prognossäkerheten är central i arbetet med att nå en budget i balans. Enheternas budgetar följs regelbundet upp genom kontakter mellan enhetschef, avdelningschef och controller där

åtgärder vidtas vid behov. Vid befarat budgetöverskridande vidtas åtgärder för att undvika obalans i budget.

Förväntat resultat

- Verksamheten ryms inom tilldelad budget.
- Prognossäkerheten är god.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

 Uppfylls helt

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att kommunfullmäktiges mål för verksamhetsområdet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att x av åtta KF-indikatorer prognostiseras att nås och två nås delvis och att KF-aktiviteterna kommer att genomföras. Underliggande nämndmål bedöms nås.

Hälsofrämjande arbete

Medarbetarna är förvaltningens viktigaste resurs och förvaltningen måste vara en attraktiv arbetsgivare för att både attrahera nya medarbetare och behålla kompetens. Fokus på en god och hälsofrämjande arbetsmiljö och goda arbetsvillkor är viktigt för ett hållbart och långt arbetsliv.

Förvaltningen arbetar med det systematiska arbetsmiljöarbetet bland annat genom att verksamheterna har en stående punkt på varje arbetsplatsträff där arbetsgruppen reflekterar över rutiner samt undersöker, riskbedömer, tar fram åtgärder och följer upp arbetsmiljörisker enligt ett årshjul. På individnivå görs löpande avstämningar angående arbetsbelastning och arbetssituation.

För att skapa en god och hälsofrämjande arbetsmiljö och ett hållbart arbetsliv har förvaltningens hälso- och arbetsmiljönätverk (HAMN) som består av chefer, skyddsombud och hälsoinspiratörer tillsammans arbetat fram nio nyckelfaktorer.

Det systematiska arbetet med att sänka sjukfrånvaron och arbetet med hälsofrämjande insatser ger resultat. Sjukfrånvaron i juli 2019 är 7,1 procent vilket är den lägsta nivån sedan mars 2014.

Goda arbetsvillkor och trygga anställningar

Förvaltningen har samma värde (82) på index Bra arbetsgivare, som för samtliga stadsdelsförvaltningar 2019 och som föregående år. Bra arbetsgivare är ett index som består

av tre delindex, jämställdhet, attraktiv arbetsgivare och att rekommendera sin arbetsplats.

Ett gott exempel för att nå målet med goda arbetsvillkor är förvaltningens arbete med trygga anställningar. En partsgemensam grupp träffas regelbundet för att arbeta strategiskt för att dels erbjuda alla som önskar en heltidsanställning, dels minska antalet allmänna visstidsanställningar och timanställningar. Under flera år har ett grundligt arbete skett för att kartlägga och erbjuda alla som önskar en heltidsanställning. Idag finns ett fåtal medarbetare där förvaltningen inte lyckats erbjuda en heltidsanställning utifrån verksamhetens förutsättningar.

Chefer och ledarskap

Förvaltningens chefer utövar ett modernt ledarskap präglat av tillit med öppen och tillåtande kultur. Medarbetare uppmuntras till nya idéer och innovationer för att utveckla verksamheten och digitala arbetssätt. För att uppmuntra nytänkande och en tillitsfull kultur pågår ett arbete med att införa förvaltningens kärnvärden i verksamheten. Kärnvärdena togs fram under år 2018 och dessa är professionella, engagerade och nytänkande.

För förvaltningens chefer erbjuds under hela året Lärstudios vilket innebär kompetensutveckling inom olika områden till exempel ekonomi- och personalsystem, upphandling och beslutsstöd. Lärstudios leds av specialister inom förvaltningen.

Innovationer och digitala arbetssätt

Förvaltningen har påbörjat ett arbete med syfte att tydligare identifiera, styra och leda projekt. I arbetet ingår att utbilda projektledare och att förvaltningsledningen följer upp större projekt. I flera verksamheter har användandet av digitala verktyg för att förenkla och effektivisera arbetssätt påbörjats och implementerats. Till exempel inom förskolan används nu Ipads för frånvaro/närvaro rapportering fullt ut. One Note har också börjat användas för att dela information och skapa gemensamma ytor.

Inom sociala avdelningen har en metodgrupp bildats med syfte att digitalisera områden utifrån brukarnas behov. Nya arbetssätt och informationskanaler har bildats genom att använda Ipads, blogg och Instagram och bland annat brukarundersökningar görs nu digitalt i större omfattning.

Inom äldreomsorgen har användandet av digital teknik och digitala hjälpmedel implementerats till exempel robotkatter, elektriska gungstolar, talpuckar för brukare på somatiska boenden. Skärmar för både boende, anhöriga och medarbetare har installerats i större omfattning och underlättar informationsspridning om till exempel aktiviteter och måltider.

Förebyggande aktiva åtgärder

Verksamheternas systematiska arbetsmiljöarbete inkluderar även aktiva åtgärder mot diskriminering. Alla verksamheter arbetar aktivt med resultatet från medarbetarenkäten och stort fokus ligger på bemötande och respekt för allas lika värde. Förvaltningsövergripande aktiva åtgärder är bland annat att se över förvaltningens rutiner, mallar och checklistor så att de inte är diskriminerande.

Inköpsprocessen

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheterna i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Förutom utbildningar i stadens inköpssystem får förvaltningens chefer månadsvisa uppföljningar. Uppföljningen av periodens utfall visar att andelen elektroniska inköp uppgår till 71 procent.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinnor/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
  Aktivt Medskapandeindex 	81	81	82	82		82	82	2019
Analys								
Förvaltningens AMI har sjunkit med en enhet från förra året, vilket är i linje med staden för övrigt. Förvaltningens enheter fortsätter att arbeta med resultatet och har tagit fram handlingsplaner.								
  Andel elektroniska inköp	71 %			65 %	70 %	70 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %			100 %	100 %	100 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram				100 %		87 %	87%	2019
  Index Bra arbetsgivare	82			82		85	85	2019
Analys								
Förvaltningen har samma värde (82) som samtliga stadsdelsförvaltningar 2019 och som föregående år. Bra arbetsgivare är ett index som består av tre delindex, jämställdhet, attraktiv arbetsgivare och rekommendera sin arbetsplats.								
Delindex Jämställdhet beräknas utifrån skillnaden mellan män och kvinnor avseende andelen heltidsanställda (indexvärde 97), långtidssjukfrånvaro (indexvärde 89) och andelen chefer i förhållande till andelen anställda (indexvärde 75). En liten skillnad mellan könen ger ett högt indexvärde och vice versa. Den mest positiva förändringen är just delindex jämställdhet som ökat med 4 indexpunkter. För att öka indexet bra arbetsgivare behöver förvaltningen öka delindexet jämställdhet ytterligare genom att förbättra karriärmöjligheterna för män.								
Delindex attraktiv arbetsgivare har ökat med två indexpunkter medan delindex rekommendera sin arbetsplats har minskat med fyra indexpunkt. Värdet är två indexpunkter högre jämfört med samtliga stadsdelsförvaltningar 2019. För att öka delindexen attraktiv arbetsgivare och rekommendera sin arbetsplats fortsätter det främjande och förebyggande hälso- och arbetsmiljöarbetet för att öka frisknärvaron och förbättra arbetssituationen för alla medarbetare på förvaltningen.								
  Sjukfrånvaro 	7,1 %	5,8 %	7,4 %	7,7 %	7,1 %	7,1 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019
  Sjukfrånvaro dag 1-14 	2,5 %	2,3 %	2,5 %	2,7 %	2,4 %	2,4 %	tas fram av nämnden	Tertial 2 2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Kommunstyrelsen ska i samverkan med socialnämnden och stadsdelsnämnderna göra en översyn av resursfördelningssystem inom funktionshindersområdet	2019-01-01	2019-12-31	

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
  Utbildningsnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att ta fram en handlingsplan för att förbättra arbetssituationen för barnskötare och förskollärare	2019-01-01	2019-08-31	

Nämndmål:

3.2.1. Chefer utövar ett modernt ledarskap präglat av tillit och med öppen och tillåtande kultur

 Uppfylls helt

Beskrivning

Ledarskapet är modernt och präglat av tillit med öppen och tillåtande kultur. Varje chef uppmuntrar till nya idéer och lösningar för att utveckla verksamheten. Chefer utövar och utvecklar sitt moderna ledarskap som främjar innovationskraft och är situationsanpassat.

Cheferna utövar ett modernt ledarskap som baseras på förvaltningens kärnvärden och relevant ledarutbildning samt ett ändamålsenligt verksamhetsstöd.

Förväntat resultat

- Arbetsklimatet präglas av en tillåtande och öppen kultur.
- Chefer och ledare uppmuntrar nytänkande.
- Chefer känner sig trygga att utöva ett modernt ledarskap.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Chefer deltar i stadens ledarutvecklingsprogram.	2019-01-01	2019-12-31	
 Implementera förvaltningens kärnvärden inom alla verksamheter.	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram metoder för att uppnå en öppen och tillåtande kultur i förvaltningen.	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

3.2.2. I förvaltningen råder en god och hälsofrämjande arbetsmiljö med goda arbetsvillkor

 Uppfylls helt

Beskrivning

Det systematiska arbetsmiljöarbetet är aktivt och utvecklas ständigt med fokus på organisatorisk och social arbetsmiljö (OSA). Kompetensutveckling erbjuds till både chefer och medarbetare avseende OSA.

Förvaltningen arbetar hälsofrämjande och för ett hållbart arbetsliv där minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalomsättning är prioriterade områden för aktiviteter, uppföljning och stöd. För att uppnå målet med att minska sjukfrånvaron är det viktigt med tidiga insatser så som exempelvis omtankessamtal och friskvårdstid.

I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Verksamheterna arbetar förebyggande och stödjande när medarbetare utsätts för hot och våld.

I förvaltningen råder goda arbetsvillkor för samtliga där en trygg anställning är en självklarhet. Antalet allmänna visstidsanställningar minskar och ofrivillig deltid minimeras. Förvaltningen fortsätter arbetet med handlingsplanen för heltid som norm.

Förväntat resultat

- Minskad sjukfrånvaro och tillfredsställande personalomsättning.
- Verksamheterna har en god och hälsosam arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier samt repressalier.
- Medarbetare med ofrivilligt deltidsarbete minskar.
- Allmän visstidsanställning används endast på sakliga grunder.
- Löneglidningen minskar.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Chefer arbetar aktivt enligt staden rehabiliteringsprocess.	2018-01-01	2019-12-31	
 Chefer och medarbetare ökar sin kompetens kring OSA (organisatorisk och social arbetsmiljö).	2019-01-01	2019-12-31	
 Genomföra och följa upp de aktiviteter som tagits fram i handlingsplanen för att öka andelen så kallade trygga anställningar	2018-01-01	2019-12-31	
 Implementera rutiner för att hantera och motverka trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram förebyggande aktiva åtgärder för att motverka diskriminering.	2018-01-01	2019-12-31	
 Ta fram förebyggande åtgärder för att motverka kränkande särbehandling.	2018-01-01	2019-12-31	
 Årligen genomföra uppföljning av SAM (Systematiskt arbetsmiljöarbete).	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

3.2.3. Medarbetarna är aktiva och har rätt kompetens

 Uppfylls helt

Beskrivning

Medarbetarna uppmuntras till att vara aktiva och innovativa för att utveckla verksamheten.

Samtliga verksamheter har en långsiktig planering för att behålla, utveckla samt rekrytera medarbetare med rätt kompetens för både nutid och framtid, där cheferna behöver ha kunskap i kompetensbaserad rekrytering.

Kompetensutveckling inom digitalisering är viktigt för att säkerställa ett brett, effektivt och ändamålsenligt genomslag för digitalisering i verksamheterna.

Förväntat resultat

- Verksamheterna utvecklas genom medarbetarnas engagemang och nytänkande.
- Den långsiktiga kompetensförsörjningen säkerställs genom aktiva åtgärder.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteterna kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Följa kompetensförsörjningsplanens aktiviteter på lång och kort sikt.	2018-01-01	2019-12-31	
 Stärka chefers förmåga att rekrytera kompetensbaserat.	2018-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

3.2.4. Innovationer och digitala arbetssätt leder till effektivitet och ökad kvalitet i verksamheten

 Uppfylls helt

Beskrivning

Digitala arbetssätt ska vara ett sätt att öka effektiviteten och utveckla verksamheterna och på det sättet bidra till att klara framtida kompetensförsörjning och verksamhetens kvalitet.

"Idéslussen" är ett verktyg för att främja innovativ kultur där staden uppmuntrar medarbetarna att ta fram goda idéer för effektivitet och ökad kvalitet. I digitaliseringsprojekt ska det finnas tydliga metoder för projektarbete, uppföljning och utvärdering som leder till effektivisering och/eller ökad kvalitet och medborgarnytta. Förvaltningen ska samverka för innovation och i strategiska digitaliseringsfrågor med andra aktörer såsom stadsledningskontoret och andra nämnder.

Förväntat resultat

- Digitala arbetssätt är införda.
- Digitaliseringsprojekt drivs med tydlig styrning.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat och indikatorn prognostiseras att nås samt att aktiviteterna kommer att genomföras.

Indikator	Periodens utfall	Utfall män/ pojkar	Utfall kvinn or/ flickor	Periodens utfall VB 2018	Prognos helår	Årsmål	KF:s årsmål	Period
 Antal verksamheter som nominerats till stadens digitaliseringspris						1		2019

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 Stärka chefer och ledares förmåga att leda digital utveckling	2019-01-01	2019-12-31	
 Ta fram metoder för effektivt informationssäkerhetsarbete.	2019-01-01	2019-12-31	
 Vi är aktiva med innovationer via "Ideslussen"	2019-01-01	2019-12-31	
 Öka användande av digitala arbetssätt	2019-01-01	2019-12-31	

Nämndmål:

3.2.5. Förvaltningens inköpsprocess är effektiv genom att verksamheterna använder stadens system för e-handel

 Uppfylls helt

Beskrivning

Vid inköp av varor och tjänster avropar verksamheterna i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer. Genom att använda det elektroniska inköpsstödet ökar förutsättningarna för att inköpen sker på rätt sätt och ökar avtalstroheten gentemot leverantörer. De som hanterar tjänstebeställningar i e-handelssystemet och de som har rollen som superanvändare utbildar sig i samverkan med serviceförvaltningens e-handelsfunktion.

Förväntat resultat

- Förvaltningens avtalstrohet ökar genom inköp i stadens system för e-handel.

Analys

Förvaltningen gör bedömningen att nämndmålet kommer att nås under året. Bedömningen grundas på att förväntat resultat prognostiseras att nås och att aktiviteten kommer att genomföras.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
 De som hanterar tjänstebeställningar i e-handelssystemet och de som har rollen som superanvändare utbildar sig i samverkan med serviceförvaltningens e-handelsfunktion.	2019-01-01	2019-12-31	

Uppföljning av ekonomi

Uppföljning av driftbudget

Mnkr	Budget 2019	Prognos T2/2019	Begärda budgetjusteringar	Avvikelse
Anslag för nämndens verksamhet	2 354,0	2 355,86	2,5	0,7
Intäkter	-382,7	-395,9	0,0	13,2
Kostnader	2 736,7	2 751,7	2,5	-12,5
Utfall före resultatdispositioner				0,7
Resultatenheterna överskott från 2018				19,4
Resultatenheterna överskott till 2020				-20,1
Utfall efter resultatdispositioner				0,0

Prognosen för den ekonomiska uppföljningen visar på en budget i balans efter resultatdispositioner. Detta under förutsättningar att begärda budgetjusteringar om 2,5 mnkr godkänns och med hänsyn till beräknade prestationsförändringar.

Resultatenheterna överförde sammantaget ett överskott om 19,4 mnkr från år 2018 till år 2019. Resultatenheterna prognostiserar att överföra en resultatfond om 20,1 mnkr till år 2020.

Förskola prognostiserar ett överskott om 3,5 mnkr, äldreomsorg ett överskott om 11,0 mnkr och övrig verksamhet ett överskott om 10,0 mnkr. Individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott om 15,0 mnkr, stöd och service till personer med funktionsnedsättning ett underskott om 2,0 mnkr, ekonomiskt bistånd ett underskott om 6,0 mnkr och stadsmiljö ett underskott om 1,5 mnkr. Övriga verksamheter prognostiserar en budget i balans.

Nämnd- och förvaltningsadministration

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-2,8	-3,0	0,0	0,2
Kostnader	72,1	72,3	0,0	-0,2
Netto	69,3	69,3	0,0	0,0

Verksamhetsområdet nämnd- och förvaltningsadministration prognostiserar en budget i balans.

Individ- och familjeomsorg

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-72,8	-75,2	0,0	2,4
Kostnader	262,4	279,8	0,0	-17,4
Netto	189,6	204,6	0,0	-15,0

Verksamhetsområdet individ- och familjeomsorg prognostiserar ett underskott om 15,0 mnkr. Budgetunderskottet hänförs till externa placeringsåtgärder inom verksamhetsområdet barn och ungdom men också inom verksamhetsområdet vuxen.

Inom barn och unga pågår ett aktivt arbete för budget i balans genom att arbeta tätt tillsammans med den interna öppenvården och minska köp av extern öppenvård. Dessutom inriktas arbetet mot ett nätverksinriktat arbete på hemmaplan för att förhindra behov av placering. Bland annat kan nätverket involveras i säkerhetsplanering kring barn och ungdomar där det finns stora risker.

Arbetet med att minska konsultstödda familjehem fortgår. Kostnaderna har minskat genom att familjehemmen övergått till egen regi.

Under året har antalet anmälningar ökat gällande barn och ungdomar som varit i behov av omfattande vård och behandling och där öppenvårdsinsatser inte varit tillräckliga. Under sommaren har kostnaderna för placeringar av barn och unga ökat. Verksamheten har även haft höga kostnader för skyddat boende.

Vad gäller HVB-placeringar inom verksamhetsområdet socialpsykiatri fortsätter förvaltningen arbetet med att följa upp vilka brukare som kan flytta till boenden med lägre omhändertagandenivå. Två personer har hittills flyttat till boende med lägre omhändertagandenivå. Tio personer utreds för att om möjligt kunna bo i träningslägenhet istället för på ett boende. På sikt innebär det en lägre kostnad för förvaltningen. Vidare arbetar förvaltningen tillsammans med andra stadsdelsförvaltningar för att omförhandla priser för individuella avtal. Det pågår även ett arbete med att se över nuvarande boendeformer inom socialpsykiatri i förvaltningens egen regi i syfte att kunna minska kostnaderna för externa HVB-placeringar.

Intäkterna för ensamkommande flyktingbarn är svårprognostiserade, beroende på eftersläpning av information från Migrationsverket när barn och ungdomar skrivs upp i ålder eller får svenskt medborgarskap. I dagsläget finns inte heller tillräckligt med boenden som har dygnspriser som motsvarar de belopp som erhålls i det nya systemet. Prognosen för ensamkommande flyktingbarn visar dock på en budget i balans.

Stadsmiljöverksamhet

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-0,8	-0,8	0,0	0,0
Stadsmiljökostnader	29,1	30,8	0,2	-1,5
Kapitaltjänstkostnader	20,1	20,1	0,0	0,0
Netto	48,4	50,1	0,2	-1,5

Verksamhetsområdet stadsmiljö prognostiserar ett underskott om 1,5 mnkr. Underskottet

beror dels på ökade kostnader för inventering och uppdatering av digital parkkarta inför kommande upphandling och ökade kostnader för framtagande av parkplan.

Nämnden begär budgetjustering om 0,2 mnkr, se under rubriken Budgetjusteringar. Begäran avser medel för ökade kostnader för arbete med främst renhållning och sanering i samband med olovliga bosättningar.

Förskoleverksamhet

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-47,3	-54,0	0,0	6,7
Kostnader	495,7	498,2	0,0	-2,5
Netto	448,4	444,2	0,0	4,2
Resultatöverföring från 2018				19,1
Resultatöverföring till 2020				-19,8
Netto efter resultatdispositioner				3,5

Verksamhetsområdet förskola prognostiserar ett nettoöverskott om 4,2 mnkr före resultatöverföring och 3,5 mnkr efter resultatöverföring. Överskottet hänförs till de centrala kostnaderna. Bland annat beräknas ett överskott av budgeterade medel för lokalunderhåll. Intäktsökningen beror främst på intäkter för försäljning av platser till andra stadsdelsnämnder och kommuner, bidrag för arbetsmarknadsinsatser och ökade intäkter för barnomsorgsavgifter då många familjer betalar det högsta beloppet av maxtaxan.

Den största delen av budgeten inom verksamhetsområdet är prestationsrelaterad. Det vill säga att staden gör en avläsning varje månad av hur många barn som är inskrivna i förskolan. Varje prestation genererar en budgettilldelning. Detta innebär att nämndens slutliga budget först kan fastställas efter bokslutet 2019. Med anledning av färre barn beräknas prestationsförändringarna uppgå till -17,9 mnkr för år 2019. Förvaltningen har i verksamhetsplanen för 2019 tagit hänsyn till denna förändring.

Resultatenheterna prognostiserar ett överskott om 0,7 mnkr vilket innebär att resultatfonden beräknas öka från 19,1 mnkr till 19,8 mnkr.

Antal inskrivna barn (exklusive kommunövergripande verksamhet, KÖV)

Mnkr, netto	Södermalms budget 2019	Inskrivning augusti 2019	Prognos snitt 2019	Avvikelse
1-3 år	1 328	1 518	1 345	17
4-5 år	1 592	1 224	1 575	-17
Allmän förskola	0	0	0	0
Familjedaghem	9	3	6	3
Totalt antal barn	2 929	2 745	2 926	-3

Det totala antalet inskrivna barn i förskolan beräknas bli enligt planerad nivå.

Efterfrågan av förskoleplatser är ojämnt fördelad under året. Under hösten är efterfrågan mindre vilket förklarar skillnaden mellan det inskrivna barnantalet i augusti och det budgeterade antalet för hela året. Barnomsorgsgarantin förväntas uppfyllas under året.

I bilaga redovisas antalet inskrivna förskolebarn i den kommunala verksamheten.

Äldreomsorg

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-191,0	-186,0	0,0	-5,0
Kostnader	1 233,5	1 217,9	0,4	16,0
Netto	1 042,5	1 031,9	0,4	11,0

Verksamhetsområdet äldreomsorg prognostiserar ett överskott om 11,0 mnkr.

Antal personer inom vård- och omsorgsboende har ökat något jämfört med juli och ligger i augusti på 756 personer. Budgeterat antal är 795 personer. Beställarenheten prognostiserar ett överskott om 12,3 mnkr med anledning av minskade kostnader för vård- och omsorgsboende.

För juli månad är antalet hemtjänstinsatser 2 116 jämfört med budgeterat antal om 2 070. Antalet utförda hemtjänsttimmar för juli månad är 58 016 timmar, vilket är 217 timmar färre än jämfört med samma månad 2018.

Utförarna inom hemtjänst prognostiserar totalt ett underskott om 6,3 mnkr, Södertjänst prognostiserar ett underskott om 6,0 mnkr och Hornstull servicehus ett underskott om 0,3 mnkr. Enheterna arbetar aktivt med att minska sina kostnader genom en effektivare personalplanering.

För äldreomsorgens centrala kostnader prognostiseras ett överskott om 5,0 mnkr.

Nämnden begär budgetjustering om 0,4 mnkr, se under rubriken Budgetjusteringar. Begäran avser medel för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning över 65 år.

I bilaga visas antalet personer placerade i vård- och omsorgsboende.

Insatser för äldre

	Budget 2019	T1 Snitt jan – juli	Prognos helår 2019
Månadsinsatser hemtjänst ordinärt boende	2 070	2 115	2 115
Antal personer med hemtjänst i servicehus	145	146	145
Antal personer med vård- och omsorgsboende	795	757	765
Varav korttidsboende	18	17	18
Antal personer med dagverksamhet	180	185	185

Alla insatser utom antal personer i vård- och omsorgsboende följer i stort sett budget. Prestationerna motsvarar den ekonomiska prognosen.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-38,5	-46,2	0,0	7,7
Kostnader	476,7	488,3	1,9	-9,7
Netto	438,2	442,1	1,9	-2,0

Verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning prognostiserar ett underskott om 2,0 mnkr. Budgetunderskottet hänförs till insatserna personlig assistans och boende enligt Socialtjänstlagen (SoL).

En förklaring till underskottet inom verksamhetsområdet är Försäkringskassans restriktivare bedömning vad gäller personlig assistans. Förvaltningen har en grupp som kontinuerligt ser över samtliga ärenden och som retroaktivt återsöker kostnader för personlig assistans från Försäkringskassan. I början av året fick förvaltningen tillbaka 3,9 mnkr från Försäkringskassan.

Ytterligare en anledning till underskottet inom verksamhetsområdet är ökade kostnader för boende inom SoL då det saknas demensboende enligt LSS. För dessa platser erhåller förvaltningen inte budgetmedel.

För att minska underskottet arbetar förvaltningen aktivt med att söka boende enligt LSS samt att förhandla om priser på individuella avtal. I några fall har förvaltningen lyckats omförhandlat priserna.

Ytterligare en åtgärd för att minska underskottet är förvaltningens arbete med att följa upp kostnader för brukarnas resor till och från daglig verksamhet inklusive uteblivna resor som belastar förvaltningen.

Utförarna inom verksamhetsområdet prognostiserar en budget i balans.

Den största delen av budgeten inom verksamhetsområdet är prestationsrelaterad. Det vill säga att staden gör en avläsning vår och höst på hur många personer som har insatserna grupp-/servicebostad, daglig verksamhet, korttidsboende och korttidstillsyn enligt LSS. Varje prestation genererar en budgettilldelning. Prestationsförändringarna beräknas uppgå till 11,8 mnkr.

Nämnden begär budgetjustering om 1,9 mnkr, se under rubriken Budgetjusteringar. Begäran avser medel för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning.

Insatser för personer med funktionsnedsättning

	Budget 2019	T2 Snitt jan – juli	Prognos helår 2019
Månadsinsatser hemtjänst ordinärt boende	180	179	179
Antal personer på SoL- boende/månad	10	16	16

Prestationerna motsvarar den ekonomiska prognosen.

Barn, kultur och fritid

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-5,0	-6,2	0,0	1,2
Kostnader	29,5	30,7	0,0	-1,2
Netto	24,5	24,5	0,0	0,0
Resultatöverföring från 2018				0,3
Resultatöverföring till 2020				-0,3
Netto efter resultatdispositioner				0,0

Verksamheten barn, kultur och fritid prognostiserar en budget i balans.

Arbetsmarknadsåtgärder

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-17,8	-17,8	0,0	0,0
Kostnader	39,5	39,5	0,0	0,0
Netto	21,7	21,7	0,0	0,0

Verksamhetsområdet arbetsmarknadsåtgärder prognostiserar en budget i balans.

Placeringar inom olika arbetsmarknadsinsatser går enligt plan. Under perioden januari till juli har 49 personer varit placerade inom åtgärd. Av dessa har åtta personer avslutats, varav sex har gått till egen försörjning. Under perioden januari till juli har 52 personer haft kommunal visstidsanställning.

Inom förvaltningen har 637 ungdomar sommarjobbat. Förvaltningens ambition är att kunna erbjuda 680 ungdomar feriearbete under år 2019 uppdelat under sommar-, höst- och vinterlov. Det slutgiltiga antalet beror på hur många ungdomar som fördelar sig på de olika loven.

Insats	Budget 2019	Antal jan-juli	Avslut jan-juli	Prognos antal 2019
OSA	40	49	8	49
Varav kvinnor	-	12	1	-
Varav män	-	37	7	-
Kom. Visstid.	40	52	15	52
Varav kvinnor	-	11	2	-
Varav män	-	41	13	-

Ekonomiskt bistånd

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	-6,7	-6,7	0,0	0,0
Kostnader	68,1	74,1	0,0	-6,0
Netto	61,4	67,4	0,0	-6,0

Verksamhetsområdet ekonomiskt bistånd prognostiserar ett underskott om 6,0 mnkr. Antal hushåll för perioden januari-juni blev i snitt 459 vilket visar på en ökning av antalet hushåll

och över den budgeterade nivån på 420 hushåll.

Antal bidragshushåll

Antal personer	Budget 2019	T2 Snitt jan – jun	Prognos helår 2019
Bidragshushåll	420	459	460

Enligt uppgifter från Sweco minskar antalet personer med svenskt medborgarskap samtidigt som de med utomnordiskt medborgarskap ökar.

Antal personer	Svenskt medborgarskap	Övrigt nordiskt medborgarskap	Utomnordiskt medborgarskap
Juni -17	443	14	105
Juni -18	404	12	152
Juni-19	404	7	175

Förvaltningens integrationsprojekt fortsätter att arbeta för att få ut fler personer med utomnordiskt medborgarskap i arbete för att på sikt få en budget i balans.

Information om kostnadsutvecklingen av ekonomiskt bistånd finns i bilaga.

Övrig verksamhet

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos 2019	Budgetjustering	Avvikelse
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0
Kostnader	10,0	0,0	0,0	10,0
Netto	10,0	0,0	0,0	10,0

Under övrig verksamhet finns avsatta medel om 10,0 mnkr för oförutsedda kostnader. Verksamheten prognostiserar ett överskott om 10,0 mnkr.

Resultat och utfall per sista augusti

Resultaträkning, mnkr	20180831	20190831	Avvikelse	Avvikelse %
Försäljningsintäkter	19,0	18,4	-0,6	-3,2%
Övriga taxor/avgifter	49,7	52,5	2,8	5,6%
Hysesintäkter	54,9	56,1	1,2	2,2%
Bidrag	71,2	68,7	-2,5	-3,5%
Försäljning av verksamhet	61,0	76,3	15,3	25,1%
Summa intäkter	255,8	272,0	16,2	6,3%
Löner	654,6	676,7	22,1	3,4%
Bidrag	75,6	75,4	-0,2	-0,3%
Köp av verksamhet	792,9	811,6	18,7	2,4%
Hyror	143,0	141,1	-1,9	-1,3%
Fastighetskostnader	15,4	16,4	1,0	6,5%

Resultaträkning, mnkr	20180831	20190831	Avvikelse	Avvikelse %
Förbrukning	21,6	23,8	2,2	10,2%
Övriga kostnader	89,1	93,2	4,1	4,6%
Summa kostnader	1 792,2	1 838,2	46,0	2,6%
Nettokostnader	1 536,4	1 566,2	29,8	1,9%
Kapitalkostnader	13,9	15,8	1,9	13,7%
Totalt	1 550,3	1 582,0	31,7	2,0%

Södermalms stadsdelsförvaltning har i delårsbokslutet 2019 jämfört med föregående år ökade nettokostnader om 29,8 mnkr (1,9 procent).

Totalt har intäkterna ökat med 16,2 mnkr. Den främsta förklaringen är att försäljning av platser har ökat, bland annat har Bergsunds vård- och omsorgsboende drivits i kommunal regi under en längre period än föregående år.

Totalt har kostnaderna ökat med 46,0 mnkr. Det beror främst på ökade kostnader för externa placeringar (köp av verksamhet) inom verksamhetsområdena barn och ungdom samt vuxen. Den stora ökningen av lönekostnader beror på årets lönerörelse och att Bergsunds vård- och omsorgsboende har drivits i kommunal regi under en längre period än föregående år.

Resultatenheter

Mnkr	Resultat 2019	Resultat- överföring från 2018	Resultat- överföring till 2020 (max 10 %)	5 % av resultat- enheternas bruttobudget 2019	Resultat- enheternas bruttobudget 2019
Kommunal förskola					
Område 1	0,0	4,6	4,6	3,6	71,7
Område 2	0,5	4,5	5	3,4	68,9
Område 3	0,0	4,5	4,5	3,5	69,1
Område 4	0,0	3,5	3,5	4,4	88,6
Område 5	0,2	2,0	2,2	3,8	76,0
Östra Söder parklekar	0,0	0,3	0,3	0,5	9,5
Totalt förskolor och parklekar	0,7	19,4	20,1	19,2	383,8

Förskoleverksamhet och parklekar

Förvaltningens samtliga fem förskoleområden är resultatenheter. Södermalm har fem parklekar vilka är organiserade under en resultatenhet. Sammantaget överfördes ett överskott om 19,4 mnkr från år 2018 till år 2019. För år 2019 prognostiseras ett överskott om 0,7 mnkr. Överföringen till år 2020 beräknas därför bli 20,1 mnkr.

Investeringar

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos T2/2019	Budgetjusteringar	Avvikelse
Större investeringar	15,4	7,4	0,0	8,0
Mindre investeringar	9,7	9,7	0,0	0,0
Klimatinvesteringar	2,3	3,8	1,5	0,0
Trygghetsinvesteringar	3,1	3,1	0,0	0,0
Totalt	30,5	22,5	1,5	8,0

Större investeringar

Stadsdelsnämnden har för år 2019 tilldelats 15,4 mnkr av kommunfullmäktige för de stora parkinvesteringarna och reinvesteringarna.

Kvarteret Rosendal mindre (8,9 mnkr)

Upprustningsarbetet har påbörjats enligt plan men i samband med markarbeten har arkeologiska fynd påträffats. Beroende på de arkeologiska fynden är projektets tidplan förskjutet. Mot bakgrund av den uppkomna situationen kommer förvaltningen i samband med verksamhetsberättelsen 2019 föreslå nämnden att överföra omkring 8,0 mnkr, som inte kommer att förbrukas under året, till år 2020.

Reimersholme parkyta (2,5 mnkr)

Tillgängliga medel används i första hand för marksanering i området för den nya parkytan. Under hösten planeras anläggandet av parken påbörjas med målsättningen att parken blir klar under 2020.

Reinvesteringsåtgärder

Ersätta trasiga skräpkorgar (1,0 mnkr)

Under perioden har trasiga skräpkorgar ersatts med tolv självkomprimerande skräpkorgar med solcellsdrift. Dessa har placerats ut i bland annat Hammarby sjöstad, Björns trädgård och i Drakenbergsparken. På skräpkorgarna har skyltar monterats fast med information om att man kan fäpna i skräpkorgarna. Ytterligare tio självkomprimerande skräpkorgar har placerats ut med medel från erhållna klimatinvesteringsmedel.

Inventera och reparera trappor och murar som är i dåligt skick (1,0 mnkr)

Under perioden har en planering för borttagande av den uttjänta trätrappan mellan Ansgarieparken och Hornsgatan 111 genomförts i samarbete med AB Stadsholmen.

Åtgärda dåliga beläggningar (2,0 mnkr)

Dessa medel har varit avsedda för de nya parkytorna i kvarteret Rosendal mindre och på sydöstra Reimersholme. Eftersom tidplanerna för dessa projekt är framskjutna kommer en omprioritering av dessa medel att göras till andra projekt.

Mindre investeringar

Stadsdelsnämnden har tilldelats 9,7 mnkr för mindre parkinvesteringar under år 2019. Medlen

används bland annat till följande parkprojekt:

- Under perioden har åtgärder utifrån senast utförda säkerhetsbesiktning av stadsdelsområdets lekplatser beställts och påbörjats. Bland annat berörs temalekplatserna i Bryggartäppan och i Anders Franzéns park.
- Tillföra ny lekutrustning på några lekplatser. Under perioden har en planering pågått för att förse lekplatserna i bland annat Bergsgruvan och i Drakenbergsparken med ny lekutrustning.
- Nya informationsskyltar till lekplatser och större parker. Framtagande av informationsskyltar till badplatserna pågår. Arbetet att med ta fram informationsskyltar till lekplatser och större parker påbörjas under hösten.
- Tillföra lekaktiviteter till Södermalmsallén. En planering för åtgärden har inletts under perioden.
- Trädvårdsinsatser i Skinnarviksparken, Eriksdalslunden och på Reimersholme. Under perioden har genomförandet av trädvårdsinsatser i Skinnarviksparken och Eriksdalslunden påbörjats.
- Upprustning av Irisslätten vid Katarina kyrka. Projektet har utgått eftersom det har visat sig att planeringen kväver en mer omfattande renovering än vad som tidigare varit känt. Eftersom större investeringar på så kallad grön gatumark, vilket är fallet med Irisslätten, ska genomföras av trafiknämnden kommer information om behovet av upprustning av planeringen att överföras till trafikkontoret.
- Bergsunds strand. Under perioden har en nyanläggning av parkyta vid strandpromenaden på Bergsunds strand färdigställts med soltrappa i trä, nya planteringar, stadsodling och lekutrustning.

I flertalet projekt inom mindre parkinvesteringar ingår tillgänglighetsåtgärder som en naturlig del. Följande projekt har särskild fokus på tillgänglighetsåtgärder:

- Förse trappor med kontrastmarkering. Förberedelser inför höstens utförande har genomförts.

Klimatinvesteringar

Stadsdelsnämnden har erhållit 2,3 mnkr för klimatinvesteringar, som ska finansiera:

- Restaurera en del av stadsdelsområdets befintliga perennplanteringar med nya växtbäddar med biokol. Vid val av perenner beaktas möjligheten att utveckla den biologiska mångfalden. Under perioden har en planering för åtgärden pågått.
- Inköp av tio stycken självkomprimerande skräpkorgar med solcellsdrift. Under perioden har tio skräpkorgar placerats ut i främst Hammarby sjöstad. På skräpkorgarna har skyltar monterats fast med information om att man kan fimpas i skräpkorgarna.
- Utbyte av värmesystem på parklekarna Högalid, Skåneglantan och Stora Blecktornsparken.

Trygghetsinvesteringar

Björns trädgård (2,6 mnkr)

Under perioden har planering pågått för att senare under året rusta upp planeringen i slätten

vid trappan upp mot Kapellgränd samt tillföra parkleken ny lekutrustning i området mellan gräsytan och parkleken. I samband med tertialrapport 1 år 2019 har nämnden beslutat att upprusta befintlig gräsyta i parken istället för att anlägga konstgräs.

I samband med tertialrapport 1 år 2019 begärde även nämnden budgetsjustering av investeringsmedel för trygghetsskapande åtgärder som innefattar olika trygghetsåtgärder i Björns trädgård såsom att tillföra nya sittplatser och åtgärda slitna grusytor i parken. Nämnden har erhållit sökta medel på 1,1 mnkr.

Kvarteret Skjutsgossen (0,5 mnkr)

I samband med tertialrapport 1 begärde nämnden budgetsjustering av investeringsmedel för projektering av trygghetsskapande åtgärder i anslutning till Maria Beroendecentrum samt anläggande av en hundrastgård med agilityredskap i kvarteret Skjutsgossen. Nämnden har tilldelats medel som avser anläggande av hundrastgården. Projektet planeras att genomföras under 2019. Övriga sökta aktiviteter i området tilldelades inte några medel varför de inte kan genomföras.

Inventarier och maskiner

Mnkr, netto	Budget 2019	Prognos T2/2019	Budgetjusteringar	Avvikelse
Inventarier och maskiner	11,1	11,1	0,0	0,0

Förvaltningen har en budget om 11,1 mnkr för investeringar i inventarier och maskiner. Medlen kommer bland annat att användas till att ersätta gamla möbler inom vård- och omsorgsboendena och för upprustningar av lokaler och ytskikt inom förskolan.

Omslutningsförändringar

Mnkr	Kostnader	Intäkter
Minskad försäljning äldreomsorg	-5,0	5,0
Ökad försäljning förskola	5,0	-5,0
Ökad försäljning service till personer med funktionsnedsättning	6,0	-6,0
Total omslutningsförändring	6,0	-6,0

I kommunfullmäktiges budget har endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet tilldelats. Vid försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner ökar nämnden sin omslutning på kostnads- och intäktssidan. Dessutom återsöker nämnden ersättning för kostnader avseende ensamkommande flyktingbarn. Nettot av omslutningsförändringarna är alltid noll. Omslutningsförändringar i tertialrapport 2 2019 beräknas till 6,0 mnkr.

Nämnden anmäler omslutningsförändringar om totalt 6,0 mnkr

Budgetjusteringar

Budgetjusteringar drift

	Mnkr
Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning	1,9
Kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning över 65 år	0,4
Medel för arbete med utsatta EU-medborgare i samband med avhysningar	0,2
Totalt budgetjusteringar	2,5

Kommunalt bostadsbidrag

Nämnden begär budgetjustering för kommunalt bostadsbidrag för personer med funktionsnedsättning om 1,9 mnkr och för personer med funktionsnedsättning över 65 år om 0,4 mnkr.

Medel för arbete med utsatta EU-medborgare i samband med avhysningar

Nämnden begär budgetjustering om 0,2 mnkr för ökade kostnader för arbete med främst renhållning och sanering i samband med olovliga bosättningar. Den totala årskostnaden baseras på en prognos utifrån det faktiska utfallet under perioden.

Budgetjusteringar investeringar

	Mnkr
Klimatinvesteringar	1,5
Totalt budgetjusteringar	1,5

Klimatinvesteringar

Nämnden begär budgetjustering om 1,5 mnkr för klimatinvesteringar för utbyte av armaturer till LED på förskolan Plogan samt utbyte av tvättmaskiner på vård- och omsorgsboendet Kulltorp.

Analys av balansräkning

Tillgångar, mnkr	Bokslut 2018	T2/2019	Skulder och kommunkapital, mnkr	Bokslut 2018	T2/2019
Mark, byggnader & tekniska anläggningar	180,4	177,2	Kommunkapital	-47,2	-116,4
Kundfordringar	46,8	15,7	Diverse kortfristiga skulder	-0,3	-0,3
Varav osäkra fordringar	-2,2	-3,0	Leverantörs- skulder	-181,6	-68,0
Kortfristiga fordringar	23,7	107,7	Moms och särskilda punktskatter	0,0	-0,3
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	53,4	45,9	Övriga kortfristiga skulder	-18,2	-23,6
Likvida medel	0,4	0,4	Upplupna kostnader & förutbetalda intäkter	-57,4	-138,3
Summa	304,7	346,9	Summa	-304,7	-346,9

Tillgångar

Det bokförda värdet på förvaltningens anläggningstillgångar har minskat med 3,2 mnkr. Minskningen avser investeringar efter avdrag för avskrivningar.

Kundfordringar har minskat med 31,1 mnkr. Förändringen beror dels på verksamhetsförändring och dels på att kundfordringarna för bokslut 2018 i vissa fall innehöll fordringar för två månader.

Kortfristiga fordringar har ökat med 84,0 mnkr. Förändringen beror på att det i bokslut T2 för 2019 redovisas förvaltningens bokförda momskostnader, dessa redovisas inte i balansräkningen i bokslutet för 2018.

Förutbetalda kostnader har minskat med 22,4 mnkr, främst beroende på att i bokslut för T2 2019 enbart redovisas förutbetalda hyreskostnader för en månad, istället för ett kvartal.

Upplupna intäkter har ökat med 14,9 mnkr beroende på att intäkter avseende försäljning och brukaravgifter för augusti redovisas som upplupna intäkter i bokslut för T2. Totalt har posten förutbetalda kostnader och upplupna intäkter minskat med 7,5 mnkr netto.

Skulder

Minskningen av leverantörsskuld med 113,6 mnkr beror främst på variationer i faktureringsrutiner hos förvaltningens leverantörer och färre fakturor för hyreskostnader.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med netto 80,9 mnkr. Förändringen beror främst på förändringar i faktureringen från leverantörer som säljer verksamhet till förvaltningen.

Kvalitetsarbete

För att kunna rätta till fel och brister och utveckla och förbättra verksamheten har förvaltningen rutiner för att ta hand de synpunkter som invånarna har. Utöver att lämna sina synpunkter direkt till förvaltningens medarbetare kan synpunkterna lämnas via brev, e-post eller via e-tjänsten Tyck Till.

Under januari till juli 2019 har det kommit in sammanlagt 827 diarieförda klagomål, beröm och idéer varav 10 inom förskola och parklek, 39 inom individ- och familjeomsorg, 14 inom stöd och service till personer med funktionsnedsättning, 85 inom äldreomsorg och 679 avseende stadsmiljö.

Verksamhetsområde	Totalt antal beröm och idéer 1 januari till 31 juli	Totalt antal klagomål 1 januari till 31 juli	Totalt antal klagomål, beröm och idéer 1 januari till 31 juli
Förskola och parklek	-	10	10
Individ- och familjeomsorg	3	36	39
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	1	13	14
Äldreomsorg	5	80	85
Stadsmiljö	104	575	679
Summa	113	714	827

Förskola och parklek

Under perioden har det kommit in 10 klagomål, beröm och idéer. De består av 10 klagomål och inga diarieförda beröm och idéer. Klagomålen berör kösystemets utformning och information till vårdnadshavare med delad vårdnad, samt tre klagomål om verksamhetens innehåll/brister i tillsyn och omsorg. De rapporterade klagomålen har besvarats och där brister identifierats har åtgärder vidtagits där det varit aktuellt.

Individ- och familjeomsorg

Under perioden har det kommit in 39 klagomål, beröm och idéer. De består av 36 klagomål och 3 beröm och idéer. Berömmen gäller bra bemötande inom mottagningsenheten BoU och Försöks- och träningslägenheter samt tak över huvudet garantin inom enheten för vuxna. Klagomålen berör bemötande och handläggning. De rapporterade klagomålen har besvarats och där brister identifierats har åtgärder vidtagits där det varit aktuellt.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Under perioden har det kommit in 14 klagomål, beröm och idéer. De består av 13 klagomål och 1 beröm och idéer. Klagomålen berör bland annat utförande och att brukaren inte beviljats det bistånd vederbörande ansökt om. De rapporterade klagomålen har besvarats och där brister identifierats har åtgärder vidtagits där det varit aktuellt.

Äldreomsorg

Under perioden har det kommit in 85 klagomål, beröm och idéer. De består av 80 klagomål och 3 beröm och 2 idéer. Berömmen gäller gott och effektivt bemötande, bra beslut och god vård och omsorg. Idéerna handlar om förslag om möjligheten att upphandla inköp av mat via internet och förslag om att få specificerade fakturor för hemtjänst. Klagomålen rör främst verksamhetsinnehållet, det vill säga hur och när insatser genomförs, kontinuitet och aktiviteter. Övriga rör bemötande, avgifter och kommunikation. De rapporterade klagomålen har besvarats och bristerna har åtgärdats av respektive verksamhet där det varit aktuellt.

Stadsmiljö

Under perioden har det kommit in 679 klagomål, frågor, beröm och idéer via synpunktsportalen. Av dessa är 575 klagomål och frågor, 17 beröm och 87 idéer. Berömmen gäller främst utförd renhållning och parkskötsel. Klagomålen berör upplevda brister i främst parkunderhåll såsom trasiga parkbänkar, lekredskap samt bristande renhållning. De rapporterade klagomålen har besvarats och där brister identifierats har åtgärder vidtagits där förvaltningen bedömt det vara aktuellt.

Utöver inkomna ärenden i synpunktsportalen har dessutom 13 746 felanmälningar inkommit till Trafik Stockholm som rör parkmark inom Södermalms stadsdelsområde. Av dessa felanmälningar kan vissa gälla platser som gäller annan plats än parkmark.

Totalt har därmed 14 425 ärenden som berör stadsdelsområdets parkmark hanterats under perioden.

Övrigt

I tertialrapport 2 ska nämnden delrapportera hur det interna kontrollarbetet har fortlöpt hittills under året med fokus på väsentliga avvikelser och åtgärder som har vidtagits för att hantera avvikelserna.

Nämnden har i samband med verksamhetsplanen för år 2019 fastställt sex väsentliga processer i internkontrollplanen. Dessa är: förhandsbedömningar av anmälningar gällande barn och ungdomar, utredningstider, obetalda kundfakturor, arbete med oegentligheter, följsamhet av ingångna avtal och IT-säkerhet.

Det interna kontrollarbetet har hittills i stort fortlöpt i enlighet med nämndens internkontrollplan. De avvikelser/förbättringsområden som särskilt uppmärksammats beskrivs nedan.

Förhandsbedömningar och utredningstider genomförs inte alltid inom lagstadgad tid. Verksamheterna fortsätter arbetet med att säkerställa att det finns tillräcklig bemanning och vissa förstärkningar har gjorts. Det pågår också ett kontinuerligt arbete med att se över och utveckla arbetssätt.

När det gäller följsamhet av ingångna avtal har avdelningen för stadsmiljö genomfört åtgärder för att stärka uppföljningen. Mötesstrukturen har utvecklats vad gäller avtalsuppföljningen av entreprenören för parkmarksskötsel inom stadsdelsområdet. Tidigare genomfördes månadsvisa uppföljningsmöten för den löpande driften. Sedan våren 2019 genomförs även löpande avstämning mellan avtalets ombud/avtalsägare där ekonomi, viten och tolkning av

avtalsvillkor särskilt hanteras. Under perioden har förvaltningen begärt vite av entreprenören. Vitet avser identifierade brister i renhållningen och parkskötsel på ett antal platser runt om i stadsdelsområdet. I dessa fall har åtgärd uteblivit trots påtalad avvikelse och begäran om rättelse. Därutöver begär förvaltningen in särskilda arbetsplaner från entreprenören kring utförandet av parkskötsel. Förvaltningen gör kontroller att arbetet är utfört enligt arbetsplanen.